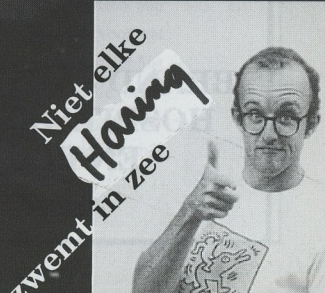
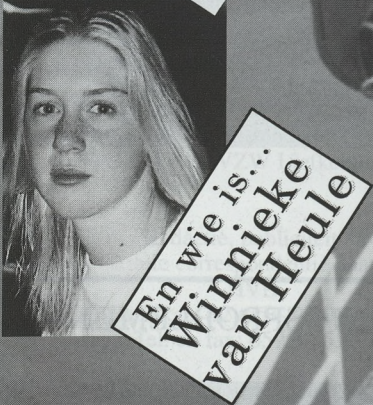


HET VISSERIJBLAD 66 HVB

België - Belgique
P.B.
8400 OOSTENDE 1
3/4637

**HET JAARLIJKSE
VERRASSENDE
MIDZOMERNUMMER**



Ecologisch vissen: utopie of oplossing?



De vrijwillige reddingsdienst van De Panne (jaartal foto: onbekend)

VOOR EEN EFFICIENTE OPLOSSING VAN AL UW VERZEKERINGSPROBLEMEN

CV HULP IN NOOD

ONDERLINGE VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ VOOR VISSERSVAARTUIGEN



H. BAELSKAAI 27 8400 OOSTENDE
TEL. (059) 32 16 89 FAX (059) 32 26 17
GSM (0477) 42 55 68 (24u op 24u bereikbaar)

VOORDELIGE CASCO & MOTOREN-PREMIE

**WIJ BEMIDDELEN BIJ EEN EERSTE KLAS P&I CLUB VOOR
DEKKING MET O.A. WAARBORGEN TOT US\$ 500.000.000 VOOR**

- 1. LICHAAMELIJKE LETSELS AAN DERDEN**
- 2. POLLUTIESCHADE**

IN SAMENWERKING MET DSV BELGIUM NV (CDV 10455)

VOOR

**BRAND - AUTO - ARBEIDSONGEVALLEN - PERSOONLIJKE ONGEVALLEN -
HOSPITALISATIE - BA GEZIN (FAMILIALE) - BA UITBATING - YACHTING
EN PLEZIERVAART - RECHTSBIJSTAND - REISBIJSTAND - ENZ.**

HVB

HET VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee

Losse nummers 100 bcf

Colofon

MEDEWERKERS: André Baert, Fernand Boone, Robert Coelus, Walter Debrock (†), Juul De Vocht, De Zetduivel, Philippe Godfroid, Norbert Hostyn, L.A. Inghelbrecht, Frank Neyts, Jef Klausning, Willem Lanszweert, Marc Loy, Flor Vandekerckhove, Annie Vanhee (tekeningen), Willy Versluys (directeur), Vuurtorenwachter (De Laatste), Guido Walters.
Verantwoordelijke uitgever:
Danny Crabeels,
Slipwaykaai 1, Oostende
UITGEVERIJ: VZW Liefkemores.

Redactie, publiciteit en
alle correspondentie naar
HVB,

H. Baelskaai 12 te B-8400 Oostende
Tel. en fax: 059/32 55 59

De uitgever is niet verantwoordelijk voor standpunten of meningen van auteurs die het artikel met hun naam ondertekenen.
© HVB. Artikels, of delen ervan, mogen alleen maar overgenomen worden na schriftelijke toestemming van de uitgeverij.

ISSN: 0776-6912

Abonnementen!

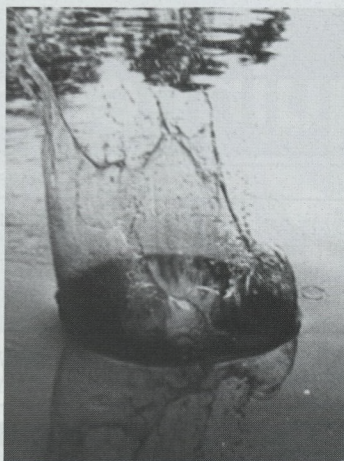
* Jaarabonnement België (12 opeenvolgende nummers startend vanaf de betaling) door overschrijving van 1.200,- bcf op rekening 384-0596581-18 van Het Visserijblad, met vermelding abo HVB.

Steunabonnementen:
2 000,- BEF/jaar.

* Jaarabonnement Nederland (12 opeenvolgende nummers startend vanaf de betaling) door storting van 113 gulden op nummer 64.14.29.592 t.n.v. vzw Liefkemores [Generale Bank Nederland, Lange Wolstraat 10-12 te 4524 CA Sluis (NI)] Vermelding: abo HVB.

Omslagfoto Guido Walters

De steen in de kikkerpoel



HOEVEEL KEER IS HET hier al niet gezegd? De Vlaamse visserij is onder de leefbaarheidsgrens gevallen. Zij die beweren dat het nu beter gaat, vergeten er steevast bij te vertellen *dat het beter gaat voor al maar minder mensen.*

Sinds wij twaalf jaar geleden de redactie van dit blad in handen namen zijn er tientallen vissersvaartuigen weggesaneerd. Tegelijk verdwenen visserijscheepswerven, scholen, leveranciers, honderden vissers en werknemers uit de toeleveringsbedrijven...

En nog zijn we niet aan het einde van de afgang gekomen. Het doorbreken van de 1200 pk-grens zorgt ervoor dat nog een aantal schepen uit de vloot verdwijnt. Ja, als het in de visserij al beter wordt, dan is dat wel degelijk voor steeds minder mensen.

HVB heeft het aan den lijve ondervonden. Twaalf jaar geleden telde ons blad telkens 48 bladzijden. Nu en dan maakten we een uitschieter van 56 pagina's. Enige jaren later moesten we echter aftikken op 44, vervolgens op 40, de jongste tijd op 36. Verleden maand moesten we ons al tevreden stellen met nog nauwelijks 32 bladzijden. Dat komt niet doordat we niets meer te zeggen hebben, integendeel. Ondergetekende heeft al die jaren de zachte (en een enkele keer ook harde) verwijten moeten aanhoren van medewerkers die hun kopij niet geplaatst zagen of drastisch ingekort. Neen, gebrek aan kopij was zowat het enige gebrek dat we niet kenden. Maar met het verminderde aantal vissersvaartuigen daalde ook het lezerskorps; elk toeleveringsbedrijf dat de sectordeur achter zich dichtsloeg maakte ook de 'niche' kleiner waaruit dit blad z'n advertenties haalt. Dat alles was geen gevolg van een defatististische gemoedsgesteldheid onzerzijds; het zijn de harde feiten uit de visserij. We moesten dus flink besparen en dat hebben we ook gedaan: op uitkeringen, op huur, op stookkosten, op het aantal bladzijden... TOT HET AL TE KRAP WERD EN DUS TIJD OM EEN STEEN IN DE KIKKERPOEL TE GOOIEN. Want nu is er ook al geen geld meer om de (toch al schrale) wedde van ondergetekende te betalen. Vanaf heden ben ik bijgevolg werkloos. En ik benadruk: *niet* uitgeblust, *niet* opgebrand, *niet* uitgeteld... wèl werkloos! Onaangename bijkomstigheid: ik mag van de RVA tot nader order geen nieuwe reportages meer maken (*).

Een zaak moet echter duidelijk zijn. Het Visserijblad blijft!

(1) De uitgever kan (en zal) de zaak trekken tot het einde van 1999 en daarmee de zesenzestigste jaargang rondmaken.

(2) Inmiddels zal de directie uitkijken of HVB op enigerlei wijze gesubsidieerd kan worden en zodoende ook in de XXIste eeuw kan blijven verschijnen.

(3) Van zodra ik weer uit de werkloosheid weg ben, neem ik de redactie van HVB weer op. Samen met u wil ik vervolgens nadenken over een project om HVB ook in de XXIste eeuw op een zinvolle manier gevuld te krijgen.

Voilà, de steen is in de kikkerpoel gegooid. Benieuwd of daar nog leven in zit. Laat maar eens iets horen.

Flor Vandekerckhove

(* Da's spijtig, want onlangs kwam het gerucht mij ter ore dat vissers van een van de trendsettende schepen op een lagere procent beginnen varen zijn, dat de aftrek van de besomming vooraleer dat percent berekend wordt, er daarenboven opgetrokken werd van 10 naar 15% en dat de vissers hun 0,5% drinkgeld (kordeel) slechts na 6 maanden vaart uitbetaald krijgen. Ik zeg het allemaal voor wat het is: een gerucht. Maar dat had ik toch graag eens uitgezocht — ik zei toch al dat ik niet uitgeblust ben! — want dat zou wel eens kunnen betekenen dat sommige vissers nu al hun veelbeloofde nieuw sociaal statuut zelf beginnen te betalen; op voorhand als het ware. (Ja, er zijn zo van die dingen waar alleen wij kunnen/willen/mogen/moeten over berichten. Wie zou het anders doen?)



De citaten

'Natuurlijk is onze grootste aandeelhouder het Vlaams Economisch Verbond (VEV) maar wij leven met het VEV in een perfecte sfeer, waarbij een ongeschreven protocol bestaat dat het VEV zich op geen enkele manier gaat moeien met de redactie.'

Hans Maertens, hoofdredacteur van de krant De Financieel Economische Tijd.

'Politiek en zakenleven staan niet los van elkaar Ik moest mijn oude gewaden niet afleggen. Professioneel en deontologisch functioneer ik zoals vroeger in de politiek. Politiek is bijzonder hard werken: het zit vol met karweiën, met de stress van de verkiezingen ook.'

Oud minister van landbouw, Paul De Keersmaeker in Knack

'Als je een verhaal wilt vertellen, moet je niet al te genuanceerd zijn. Dan praat je alles tegen de vlakke. Je moet af en toe overdrijven. Misschien moet je zelfs een beetje kunnen liegen.'

Peter Flik in VN

'Er was een tijd dat de Boerenbond almachtig leek. Hij was stevig ingebed in en economische groep met bank, verzekeringsmaatschappij en aan- en verkoopcentrales. Met de steun van de CVP en de zegen van de bisschoppen bepaalde het Boerensyndicaat 's lands landbouwbeleid. Die tijd is voorgoed voorbij.'

Guido Despiegelaere in Knack.

'De visserijsector heeft in het federale België reeds heel wat hinder ondervonden van het soms weinig efficiënt beheer (...) Te veel versnippering. Te veel discussies over steeds dezelfde terugkerende onderwerpen. (...) Er moet worden generationaliseerd. (...) Mischien lukt het met een vernieuwde politieke structuur.'

Bart Schiltz in de Rederscentrale.

quintiens

n.v.

Electrical Intervention Team

SCHEEPS- EN INDUSTRIELE
ELECTRICITEIT
installatie / herstelling / onderhoud
electrische- en elektronische
schakelborden
overhaal en herwikkelen van motoren

Kielbankstraat 6, 8380 Zeebrugge 'DAY AND NIGHT SERVICE' — TEL. (050) 54 41 72



Wij wensen schipper en bemanning van de Z 576
"MARE NOSTRUM"
een goede en behouden vaart

Wij verzorgden hiervoor de elektrische vislieraandrijving 240 pk
en boegschroefaandrijving 120 pk.

**BAKKER
SLIEDRECHT**

**Bakker Sliedrecht
Electro-Industrie B.V.**
Aandrijvingen, Automatisering,
Installatie en Service.

Vanuit België: Telefoon algemeen + 31 184 436 666 — Telefonservice en storingsen
buiten kantooruren + 31 184 436 790 — Fax algemeen + 31 184 436 677 — Fax verkoop
+ 31 184 436 688

N.V. HOSTYN

De zaak langs de Belgische kust waar de visserij terecht
kan voor alle sanitaire en verwarmingsproblemen

Voor een vlugge bediening!

Fortstraat 27, Costende - Bruggelaan 12, Bredene

Tel.: 059 / 32 31 80 - Fax: 059 / 32 47 28

Z.576 Mare Nostrum verkocht eerste vangst in Zeebrugge

Zaterdag 10 juli werd er opnieuw getoast op de Scheepswerf De Graeve in Zeebrugge. Deze keer ter gelegenheid van de overdracht en de doop van de nieuwe Z.576 Mare Nostrum. Reder Benoit Beernaert, echtgenote Petra Ruttem en moeder Denise Vantorre hadden de weermakers duidelijk mee.

De Z.576 had ondertussen al een geslaagde proefreis achter de rug. Reder Benoit Beernaert was, uiteraard druk aangesproken, een tevreden man. "Op de proefvaart heb ik gevoeld dat het een goed schip zal zijn. We kunnen er met goed gemoed mee beginnen vissen," klonk het tevreden.

De genodigden waren in grote getale opgekomen. De familie van de Beernaerts en de bemanningsleden een uurtje vroeger. De doopplechtigheid vond in besloten kring plaats. Na de inzegening door visserijalmoezenier Demaeght stond het schip open voor bezoek door de talrijke genodigden. Napraten gebeurde tijdens de uitgebreide receptie.

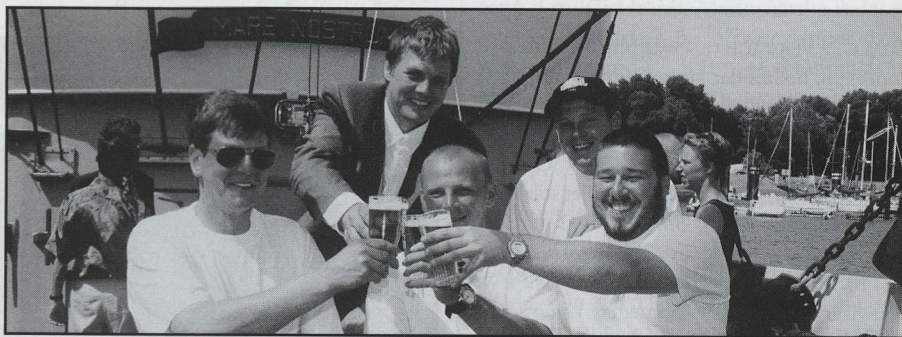
Maandag 12 juli trok de Z.576 voor het eerst ter visserij. Tien dagen later zette de bemanning de eerste vangst in de Zeebrugge Visveiling.

Bouworders

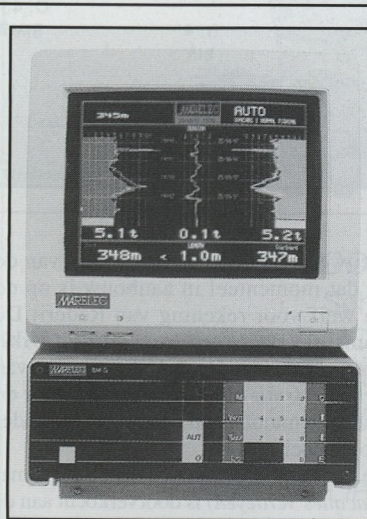
Scheepswerf De Graeve zit nog niet om werk verlegen. Onmiddellijk nadat de Z.576 van de helling gleed werd de lege plaats ingenomen door de kiel voor een nieuwe Z.462 Zeeparel voor de familie Crevits uit Lissewege. De 38 meter lange boomkortreiler moet in april volgend jaar klaar zijn. Daarna volgt een nieuwe Z.483 voor reder Vlietinck en nog een derde bouworder behoort tot de mogelijkheden. Roger De Graeve weigert alsnog casco's in te voeren. "Ik weet dat ze enkele miljoenen goedkoper zijn. Maar ik hoor ook geruchten over de kwaliteit. In heb die casco's niet gezien en kan mij daarover niet uitspreken. Wij bouwen nog altijd onze rompen zelf. Ik offer de tewerkstelling niet op. Ik kan mijn mensen die hier jaren werken toch niet zomaar aan de deur zetten," zo redeneert de Zeebrugge scheepsbouwer.

Visconsumptie stijgt

De visverkoop in ons land is vorig jaar, toen er nog geen sprake was van een dioxinecrisis, gestegen. De gemiddelde Belg kocht 7,4 kilogram vis (maar ook 40 kilo vers vlees en 11,2 kilo gevogelte, vooral kip). Het pakket van de gekochte visserijproducten bestaat gemiddeld uit 44 procent zeevis, voor 43 procent uit schaal- en weekdieren (mosselen natuurlijk) en amper 13 procent wordt aan zoetwatervis besteed. In het verbruik is de mossel het populairst, gevolgd door kabeljauw en zalm. Naast een lichte stijging van de visverkoop in ons land stelde de VLAM (Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserij Marketing) een grotere stijging van de waarde vast, nl. 15 procent.



De bemanning toast op het nieuwe schip: Benoit Beernaert, Jerry Vanden Broele, Michel Vantorre, Chris Meyers en Philip Verhaeghe heffen het glas. (Foto gw)



MARELEC S-D PROTEC
TREKKRACHTMETER

Netcontrole-systemen

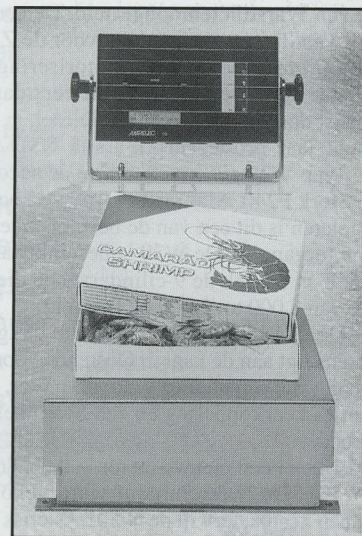
MARELEC: AUTOMATISCH VISSEN

Sinds zijn oprichting in 1983 is MARELEC toegespitst op unieke apparatuur voor een beter visserijrendement. Onze producten zijn ontstaan in nauwe samenwerking met onze klanten. Marelec biedt u een compleet gamma van netcontrolesystemen, lijnentellers en trekmeters

Wegen op zee

MARELEC: PERFECTE WEGING OP UW MAAT

MARELEC biedt u een compleet gamma van speciale weegsystemen met vangstgegevensverwerking voor gebruik aan boord van visserij-schepen.



MARELEC WEEGSCHAAL W50
MET VANGSTLOGBOEK & LAND-COMMUNICATIE

MARELEC

Kustweg 15 B-8620 Nieuwpoort

Tel: +32 (0) 58 23 51 98 Fax: + 32 (0) 58 23 92 80

E-mail: info@maerelec.com — i-net: www.marelec.com

Reder Roger Casier verwerft O.430 en O.110

ZOALS TE VERWACHTEN was blijft het nieuwe koninklijk besluit dat het maximum vermogen op 957 kW (1.300 pk) brengt niet zonder gevolgen. Er zijn al verschillende kleine kustvaartuigen in andere handen overgegaan. Ook de Oostendse reder *Roger Casier* bleef niet stilzitten. Hij verwierf de *Z.430 Bimin* (19,62 m., 184 kW, bouwjaar 1957) van *Kurt Mussche* en de *O.110 Jeanine-Margaret* (18,01 m., 192 kW, bouwjaar 1959) van de gebroeders *Verbiest*. Op maandag 28 juni vond de eerste verkoop van de *O.430* onder de nieuwe eigenaar plaats. Groothandelaar *Ronny Verbiest* kocht het eerste lot.

Op de foto hiernaast: schipper *Jean-Pierre Duyck* en de bemanningsleden *Raymond Drock* en *Patrick Boery* samen met burgemeester *Jean Vandecasteele*, havenkapitein *Patrick Vermandel*, *Patrick Billiau* van de OVA en reder *Roger Casier* met dochter *Anne-Mie* en zoon *Bart*.

Roger Casier, die ondertussen ook al een nieuwbouwproject heeft opgestart, bereikte een overeenkomst voor de overname van de *O.110 Jeanine-Margaret* van de gebroeders *Roland* en *Charles Verbiest* die er per 1 januari volgend mee ophouden. (gw)



jaar.

De nieuwe *Z.402* is een zusterschip van de *Z.575* dat momenteel in aanbouw is op de Friese werf voor rekening van Rederij De Toekomst BVBA (*Berti Hakvoort* uit Urk). Het is de vervanger voor de *O.575 Boreas* van *Robert Goudsmit* die begin dit jaar door de Belgische vennootschap van de Nederlander werd opgekocht.

De oude *O.782 Nancy* van de rederij *Jumar NV* (*Jacques Verdeyen*) is doorverkocht aan de

Zoutkampse gaarnaalvisser *Johan Rispens*. De nieuwe eigenaar wil het vaartuig met vier meter verlengen en een nieuwe brug laten plaatsen. De *Zoutkamper* ziet de aankoop als een vervanging van zijn motorkotter *ZK.18 Liberty* die het bouwjaar ... 1923 draagt.

Een dezer dagen vertrekt de volledig gereviseerde en verlengde *Z.27 Free Bird* uit Urk. Het vaartuig is eigendom van de Rederij *Blauwvoet BVBA* (*Mark Deman*).

Eerste Wärtsilä W20 voor Z.92 Lundy Gannet

Ter gelegenheid van de doop van de *Z.576* kwam motorenfabrikant *Wärtsilä* met een roadshow naar Zeebrugge. Op een stevige opligger werd de nieuwe 9 cilinder-motor type *W20* van *Wärtsilä* tentoongesteld. De eerste motor van dit type is bestemd voor de *Z.92 Lundy Gannet* die voor hermotorisering in Oostende ligt. De motor wordt eerstdaags geplaatst door de firma *Renaud Diesel*.

Al acht jaar produceert *Wärtsilä NSD* het motortype *W20* als opvolger van de succesrijke *Stork F240*. Met reeds 1.100 verkochte exemplaren is dit een van de best lopende uit het motorgamma. De *W20* is beschikbaar in een 6, 8 en nu ook de 9-cilinderversie die de range van 1.000 tot 2.000 pk bestrijkt.

De *Z.185 Emerald Star* van *August Hertsens* ligt aan de kant in Oostende voor de plaatsing van een nieuwe *Wärtsilä*-motor, een *Reyntjes* keerkoppeling en een *Scania* electrogroep.

Er komt een nieuwe motor in de *N.86* en de *N.501*. De *N.86 Surcouf* werd gekozen voor een *Scania*, terwijl de *N.501 Asterias* een *Mitsubishi* aan boord krijgt.

Urkers bouwen Z.402

De scheepwerf *Van der Werff & Visser* uit het Friese *Insum* bouwt de nieuwe eurokotter *Z.402 Nooitgedacht*. Het vaartuig vervangt de vroeger *N.402 De Norma* dat nu als *N.782* van *Jacques Verdeyen* rondvaart. Het wordt een eurokotter die 98 GT meet met een lengte van 24 meter. Opdrachtgevers zijn de vissers *Richard Ras* en *Maarten Hartevelde* uit Urk en *Albert Holtland*, jurist uit *IJsselmuiden*. Deze laatste is al mede-eigenaar van de *Z.474* en *O.306*. De werken starten volgende maand en de oplevering is voorzien voor maart volgend

Wij wensen schipper en bemanning van de Z 576 goede vangsten en behouden vaart



VDV



VERDUYN DOORSMEERSYSTEMEN VISSERIJSCHEPEN BV

Oudelandseweg 59 te 3253LN Ouddorp (Nederland)

Tel (uit België): 00 31 187-684537 / fax: 00 31 187-684539

Overzicht eerste halfjaar 1999

Lagere aanvoer en besomming

IN DE EERSTE ZES maanden van dit jaar is er in totaal 217 ton (- 2,5 %) minder vis aangevoerd in de kustveilingen dan vorig jaar. Ook de totale besomming daalde met 176 miljoen frank (- 12,8 %).

Tijdens het eerste semester werd in totaal 8.675 ton vis verhandeld. De dalende trend van de voorbije jaren zet zich dus door.

De scholaanvoer (in aanvoergewicht de belangrijkste soort) van het eerste semester is beduidend beter dan de vorige jaren, zoals uit onderstaand overzicht is af te lezen. Het aandeel van de scholaanlandingen ten opzichte van de totale aanvoer die de voorbije jaren in belang afgenomen was, is opnieuw gestegen.

	Tot. aanvoer	Aanvoer schol
1999	8.675 ton	2.051 (23.6 %)
1998	8.893 ton	1.650 (18.6 %)
1997	9.035 ton	1.668 (18.5 %)
1996	10.179 ton	2.242 (22.0 %)
1995	9.622 ton	2.353 (24.5 %)
1994	10.199 ton	2.797 (27.4 %)
1993	11.098 ton	3.344 (30.1 %)
1992	12.145 ton	4.595 (37.8 %)
1991	13.729 ton	5.768 (42.0 %)
1990	15.298 ton	5.848 (38.2 %)

Verdeling per aanvoerhaven:

	Aanvoer '99	Aanvoer '98
Oostende	29.1 %	30.8 %
Zeebrugge	66.9 %	64.6 %
Nieuwpoort	4.0 %	4.5 %

Besomming

De besomming had vooral te lijden onder de daling van de tongopbrengsten. (- 211 miljoen frank), die maar gedeeltelijk werd goedge maakt door de meeropbrengst van schol (+ 64 miljoen frank). Door de hogere scholopbrengst is het aandeel van de tongbesomming binnen de totale besomming opnieuw gedaald onder de helft van de totale besomming.

	Tot. besom.	Besom. tong
1999	1.199 mlj.	547 (45.6 %)
1998	1.374 mlj.	758 (55.2 %)
1997	1.447 mlj.	874 (60.4 %)
1996	1.181 mlj.	626 (53.0 %)
1995	1.048 mlj.	515 (49.1 %)
1994	1.120 mlj.	552 (49.3 %)
1993	1.152 mlj.	568 (49.3 %)
1992	1.255 mlj.	565 (44.8 %)
1991	1.356 mlj.	477 (35.2 %)
1990	1.441 mlj.	572 (39.7 %)

Verdeling per aanvoerhaven:

	besom. '99	Besom. '98
Oostende	28.0 %	27.7 %
Zeebrugge	68.0 %	67.9 %
Nieuwpoort	4.0 %	4.4 %

Regionale verschillen

Een meer gedetailleerd vergelijkend overzicht van het eerste semester '99 tegenover '98 laat de verschillen per haven zien. Daaruit blijkt dat de aanvoer er in Oostende (- 8 %) en Nieuwpoort (- 14 %) op achteruitgaat, terwijl Zeebrugge meer (+ 1 %) vis over de vloer krijgt. Qua besomming moeten alle vismijnen inleveren.: Oostende 12 procent, Zeebrugge bijna 14 procent en Nieuwpoort zelfs 20 procent.

Vermelden we ook nog dat er enkele opmerkelijke aanvoerverschillen zijn tussen de Belgische en Nederlandse visafslagen. De aanvoer lag daar tijdens de eerste vijf maanden

den lager dan vorig jaar maar de besomming verbeterde er wel met negen procent tot 6,3 miljard frank. Merkwaardig is dat er over de Moerdijk 67 procent meer tong werd aangeland (7.300 ton). Nogmaals in tegenstelling met onze aanvoer is de hoeveelheid schol met 13 procent gedaald tot 19.000 ton. Er werd wel meer geld voor betaald. De kabeljauwaanvoer ligt dan weer in dezelfde lijn als bij ons. Volgens de LEL-cijfers liep ook de garnaalaanvoer flink terug (- 29 %), terwijl de prijs meer dan verdubbelde. De garnaalbesomming is na vijf maanden opgelopen tot 425 miljoen frank (+ 64 %).



VAN VOORDEN-PROMAC

VAN VOORDEN GIETERIJ B.V.

- Scheepsschroeven
- HODI straalbuizen
- Industrieel gietwerk
- Machinefabriek

VAN VOORDEN REPARATIE B.V.

- Schroefreparatie
- Occasion schroeven
- Zinkanoden
- Slijtsloffen

PROMAC B.V.

- Stuurmachines, Roeren
- Verstelbare schroeven
- Boegschroeven
- Waterpompen
- Scheepskranen
- Koel-, vries- en scherfijsinstallaties
- Vloeibaar ijs installaties
- Waterbehandelingsinstallaties
- Reddingsboten

**EEN VOORSPRONG IN
KWALITEIT EN TECHNIEK**

VAN VOORDEN-PROMAC

Telefoon 31-(0)418-571200

Fax 31-(0)418-515790

18-jarig scheepsmeisje op Z.70 Marleen

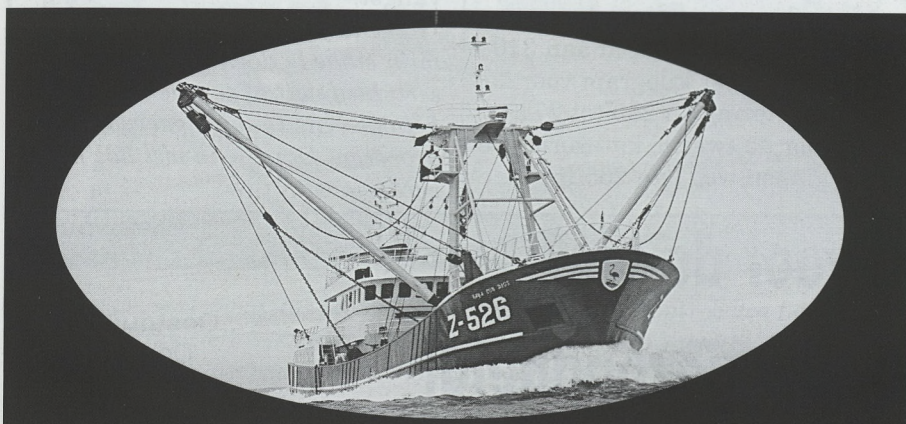
Winnieke van Heule vaart op zee

Na een dertiendaagse zeereis naar 'de kreftepit' kwam Winnie weer thuis. De 18-jarige *Winnie Bracke* uit het landelijke Heule — een echt Tinneke-van-Heule dus — vertrok op 15 juli voor het eerst als leermeisje aan boord van de eurokotter *Z.70 Marleen*. Zeeziekte en vermoeidheid weerhielden er haar niet van om twee dagen later alweer uit te varen.

Vrouwen aan boord zijn in de koopvaardij al lang geen uitzondering meer. In de Hogere Zeevaartschool in Antwerpen vormen ze al jaren vrouwelijke aspirant-officieren. Ieder nieuw schooljaar melden zich daar een dozijn meisjes voor een maritieme loopbaan. Maar in de visserij zijn vrouwelijke bemanningsleden nog steeds een curiosum. Maken ze een kans, onze visserinnen?



Het was na middernacht toen de Z.70 thuiskwam. Aan boord: Winnie Bracke samen met schipper Erik Lagast en de matrozen Roland Meyers, Chantal Meyers en Ivan Campbell. (Foto gw)



Wij wensen schipper en bemanning van de Z 526
“Vaya Con Dios”
 een goede en behouden vaart

Wij verzorgden hiervoor de elektrische vislieraandrijving 240 pk
 en boegschroefaandrijving 120 pk.

BAKKER
 SLIEDRECHT

Bakker Sliedrecht
 Electro-Industrie B.V.
 Aandrijvingen, Automatisering,
 Installatie en Service.

Vanuit België: Telefoon algemeen + 31 184 436 666 — Telefonservice en storingsen
 buiten kantooruren + 31 184 436 790 — Fax algemeen + 31 184 436 677 — Fax ver-
 koop + 31 184 436 688

TOEN VERLEDEN JAAR bekend geraakte dat *Carine Ulin* af en toe als lichtmatroos zou meevaren met de nieuwe O.369 *Attila*, als vaargezel van haar man, werd ze meteen een fenomeen. De toen nog enige visserin van de Vlaamse vloot moest het journalistengild zo'n beetje van zich afslaan; ze weigerde ook categoriek alle uitnodigingen voor de *talkshows* van verschillende televisiestations. In HVB ontspoon zich zelfs een over verschillende edities verspreide discussie of Carine nu al dan niet de eerste geregistreerde visserin van het land was. Maar de dingen wennen snel vandaag de dag. Toen ook Nieuwpoort een visserin aan de vloot toevoegde (het scheepsmeisje *Sharon*, dochter van schipper *Ketels* van de N 782) ging dit haast onopgemerkt voorbij. Intussen volgen ook twee meisjes een visserijopleiding aan het PMI in Heist. Voor de visserij is dit een relatief nieuw gegeven, alhoewel eridirecteur *Juul De Vocht* zich herinnert ook in het verleden al

enkele meisjes onder zijn leerlingen te mogen tellen.

Visserijschool

Winnie Bracke uit Heule komt niet uit een vissersmilieu en koos aanvankelijk voor een andere studierichting. De enige link met de visserij was haar broer die op internaat zat in het KW Ibis. De jongen heeft nog gevaren op de Z.53 Van Eyck, maar kwam enkele jaren geleden om bij een verkeersongeval. Winnie heeft er ondertussen al vijf jaar visserijonderwijs in de Heistse vestiging van het Provinciaal Maritiem Instituut opzitten. Ze is houdster van het certificaat scheepsleerjongen in de visserij. In het derde en vierde jaar volgde ze de opleiding motoren wat haar het getuigschrift van aspirant-motorist opleverde. Vorig jaar volgde ze de dekopleiding. Na een geslaagd zesde jaar, dat ze in september aanvat, mag ze het brevet van aspirant-schipper onbeperkte visserij in ontvangst nemen.

Haar ervaring op zee beperkte zich tot de opleidingstochten met de O.29 De Broodwinner en een vakantiejob als matroos op het toeristenschip Seastar. Winnie wil de visserij ook echt meemaken. Het leven tussen de mannen van de zee schrikt haar niet af. "Op de visserijschool moet ik ook alles aankunnen wat voor de jongens voorgescreven is. Voor die jongens zal het ook niet altijd gemakkelijk zijn, nu ik weet hoe hard er gewerkt wordt aan boord."

De Kreeftenput

Voor haar eerste zee-reis werd Winnie Bracke aangemonsterd als scheepsjongen. De term scheepsmeisje bestaat nu eenmaal niet. Echt lang heeft ze niet moeten zoeken voor een vaart. Toch zagen enkele reders een meisje niet zitten. Toen ze evenwel bij Willy Versluys aanklopte was de deal rap rond. Schipper Erik Lagast en zijn bemanning hadden evenmin bezwaren

tegen 'het experiment'. De bemanning bestaat uit al wat oudere en ervaren vissers. Twee handen en een mondje meer zouden het verschil niet maken. Winnie mocht beschikken over de reservehut. Om haar privacy te verzekeren waren nauwelijks aanpassingen nodig. "Ze hebben wel een slot op de deur van het toilet en de douche geplaatst, kwestie van geen misverstanden uit te lokken", lacht ze. Uiteindelijk meldde Winnie zich op 15 juli op het monsterkantoor met de vereiste documenten. Een paar uur later was ze al op weg naar de noordelijk gelegen Kreeftenput. De Botney Gutt en de Silver Pit, de vindplaats voor langoustines, ligt vijftien tot achttien uren ver. Het gebied bevindt zich oostelijk van Hull, zowat op het snijpunt van de 54ste breedtegraad en de loodlijn uit Oostende. De Z.70 keerde terug met een bevredigende vangst van 85 kisten, verdeeld over 40 bakken kreeftjes, 15 kisten gatjes en als bijvangst nog ettelijke kisten platvis.

De Z.70 was de enige grote verkoper op de woensdagmarkt in Oostende. De O.369 bracht een paar bakken tong op de veiling en er was ook een container Ierse vis. De langoustines tikten af aan 310 tot 406 frank per kilogram voor de grotere sortering en 250 tot 271 frank voor de tweede categorie. De gatjes gingen weg aan 265 frank.

Tevreden

Voor Winnie was het de eerste dagen doorbijten. Er stond een stevige bries. "De eerste drie dagen was ik zeeziek", erkent Winnie bij haar terugkeer. "Daarna ging het beter. De uurregeling aan boord vergt een hele aanpassing. Tijdens de visserij kan je maximaal vier uur aan een stuk slapen." Schipper Erik Lagast: "Voor ons is dat de gewoonte zaak, maar Winnie vroeg zich luidop af: stoppen jullie dan nooit met werken?" Al bij al is de schipper positief over zijn vrouwelijk bemanningslid. Hij voegt er wel zijn mening aan toe: "De visserij is en blijft een beroep voor mannen." Met haar 55 kilogram komt Winnie soms kracht tekort. Van de schipper mag ze wel opnieuw mee. Als de baas aan boord akkoord is, dan mag het ook van reder Versluys. En Winnie is ook best tevreden. Met haar dagvergoeding van het Fonds voor Scheepsjongens houdt ze er ook nog wat zakgeld aan over. "Ik ben uitermate tevreden over mijn eerste reis. De bemanning viel echt mee", sluit Winnie het gesprek af omdat ze nu (het is 2 uur in de nacht) moet helpen bij het lossen van de vangst. "Volgend jaar hoopt ik op de Z.70 mijn stage te doen. Of ik in de visserij blijf valt af te wachten. Ik zal het ook eens in de baggervaart uitproberen. Dan zie ik wel hoe het verder moet." (gw)

Zorgt u voor de vis?

Wij voor uw gezondheid!



Het enige ziekenfonds met een hart voor de visserij.

Vanaf 195,- per maand.

Persoonlijke begeleiding.

H-Plus hospitalisatieverzekering.

Slachtofferhulp.

KMO-Loket

Euro-Regio Zorg Loket, enz.

**Wij regelen uw overstap naar ons
ziekenfonds zonder wachttijd.**

Nieuwpoort
Kaai 41

Oostduinkerke
Dorpstraat 38

Oostende
Vindictivelaan 5

Blankenberge
Luikstraat 31

Bredene
Gentstraat 11

De Haan
Nieuwstraat 20

Heist
H. Liebaertstraat 1

Knokke
Gemeenteplein 35/37

ARCHIEF

Eurokotter Z.70 Marleen dertien jaar in de vaart



DE EUROKOTTER Z.70 is een stalen vaartuig waarvan het casco werd gebouwd door Industriële des Pêcheries (IdP) uit Oostende. Perfecta uit Zeebrugge stond in voor de verdere afbouw.

Het vaartuig kwam in november 1985 in de vaart (op dezelfde dag als de Z.54 *De Bounty*), als Z.70 *t Westdiep* van de rederij De Branding uit de Onderwijsstraat in Knokke-Heist van Johan Vantorre



De eerste bemanning was samengesteld uit eigenaar-schipper Julien Lowyck, motorist Dirk Deruyter, matroos en mede-eigenaar Johan Vantorre, Frederick Maegerman en lichtmatroos Marc Huyghebaert.

en Julien Lowyck. Eerder baatte die rederij het houten vaartuig Z.400 *Branding* (de vroegere Z.400 *Broeder Isidoor*, bouwjaar 1955) uit. De doop van de Z.70 ging door in besloten kring, net zoals onlangs gebeurde bij de Z.576 *Mare Nostrum*. In een verslag van de plechtigheid (Rederscentrale 30 november 1985) werd die gang van zaken betreurd. *“De rederij had er blijkbaar aan gehouden de traditionele doopplechtigheid in gesloten kring te laten doorgaan, hetgeen natuurlijk haar goed recht is. Het felle contrast qua belangstelling (een verwijzing naar de doop van de Z.54 op dezelfde dag, nvdr) was evenwel treffend en sommige ambtenaren en personaliteiten staken hun wrevel omwille van het feit dat ze niet eens op de doopplechtigheid uitgenodigd waren, niet onder stoelen of banken.”*

De Z.70 *t Westdiep* meet 70 bruto-ton en de lengte-over-alles bedraagt 23,77 meter (21 m. tussen de loodlijnen), een breedte op spant van 6,20 m. en een holte van 2,80 m.. Oorspronkelijk stond er een Caterpillar van 300 pk in. De motor werd vervangen in 1989 en in 1992 kwam er een Mitsubishi in. De huidige motor is een Scania die twee jaar geleden werd geplaatst.

In 1987 kwam de rederij in handen van de Bredense redersfamilie *Versluys*. In 1991 kwam het vaartuig in de vennootschap BVBA Rederij Marleen van reder *Versluys* en bij een herstelling dit jaar is het vaartuig eigendom van de Rederij Ishtar BVBA die eveneens in handen is van *Willy Versluys*. (gw)



CRETEL N.V.

Gentsesteenweg 77a, 9900 Eeklo

Tel 09 / 376 95 95 - Fax 09 / 376 95 96

E-mail: cretel@unicall.be

MACHINEBOUW & INOXVERWERKING

- * VISONTHUIDMACHINES VOOR ALLE TOEPASSINGEN
- * VACUUMVERPAKKINGSMACHINES
- * POTTEN- & KRATTENWASMACHINES
- * INOX MAATWERK

*Eén partner voor
kwaliteit en service*

De grijze garnaal is niet alleen een delicatessen. Ook toeristisch en economisch heeft de garnaalvisserij een belangrijke plaats... en niet alleen in België. De grijze garnaal wordt bijna exclusief in de Noordzee gevangen en dit door meer dan 600 Europese vissersvaartuigen.

Het vistuig dat daarbij gebruikt wordt is, zoals bekend, de boomkor. Door de afmetingen van het dier-tje zijn de vissers genoodzaakt kleine mazen te gebruiken voor hun netten. Dat schept een probleem: in die kleinmazige netten wordt ook heel wat jonge vis gevangen, waardoor de stocks van deze soorten nog kleiner worden dan ze al zijn.

Juist om deze bijvangst, vooral jonge platvissen, te verminderen heeft de Europese Unie een **nieuwe regelgeving** (*) uitgevaardigd die in principe vanaf 1 januari 2000 van kracht wordt. Onderstaand artikel bespreekt deze nieuwe reglementen, de problemen die ze met zich meebrengen en de oplossingen die ervoor gezocht worden.

Het stuk werd geschreven door *Hans Polet* en *Johan Coenjaerts* van het Departement Zeevisserij van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek.

Nieuwe reglementen garnaalvisserij op komst

IN HET ALGEMEEN zal het verplicht worden na 1 januari 2000 of na publicatie van de nieuwe reglementering bij de garnaalvisserij *zeefnetten* ofwel *roosters* te gebruiken. Het Departement Zeevisserij werd door de Europese Commissie op de hoogte gebracht van de nieuwe reglementering NADAT de beslissing tot invoering van *zeefnetten* en *roosters* reeds genomen was. Tijdens de voorbije twee jaar werden een aantal oriënterende experimenten uitgevoerd met verschillende *roosters* om de mogelijkheden en problemen na te gaan. Hierbij bleek al snel dat het systeem gekopieerd uit het buitenland nogal wat nadelen had.

Het project

Om nu een optimaal systeem te zoeken voor zowel *zeefnetten* als *roosters* is het DISCRANproject in het leven geroepen. Dit heeft als

doelstelling *roosters* en *zeefnetten* te ontwikkelen die toelaten aan garnaalvisserij te doen *met een minimum tot liefst geen verlies aan commerciële garnaal en vis en aan de andere kant de ondermaatse commerciële vissoorten te sparen*.

De nieuwe Europese regelgeving geldt uiteraard voor alle Europese landen. Aan dit project werken die Europese landen die een belangrijke garnalenvisserij hebben: Engeland, Duitsland, Nederland en België. Het is NIET zo dat voor de hele Europese garnalenvisserij één uniform systeem wordt ontworpen, wel zal voor elk land specifiek worden gekeken naar de reeds gebruikte methodes en eisen van vissers; hiermee zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden om een *zeefnet* of *rooster* te ontwikkelen. Het is dus heel waarschijnlijk dat er in Duitsland, Engeland en België verschillende types van roos-

ters of *zeefnetten* worden ontwikkeld en gebruikt.

De nieuwe Europese regelgeving is juist vaag gehouden om de *zeefnetten* en *roosters* per land zodanig aan te passen dat de beste oplossing kan worden gevonden. De belangrijkste punten uit de nieuwe regelgeving worden hieronder in het kort weergegeven.

De regels

Zeefnetten: de maasopening van een *zeefnet* mag niet groter zijn dan 70 mm; verplicht gebruik enkel in het eerste en het vierde kwartaal van het jaar; geen verplichting om het *zeefnet* te gebruiken in het tweede en het derde kwartaal; ontsnappingsopening moet ten minste een omtrek hebben van 30 mazen; elke individuele maas van het voorste gedeelte van het *zeefnet* moet aan het eigenlijke net worden bevestigd; het onderste deel van het *zeefnet*

SKB - Life Saving Equipment nv

Maatschappelijke zetel:
Royerssluikaai 48
B-2030 Antwerpen
Tel.: 03/ 231 36 48
Fax : 03/ 231 57 65



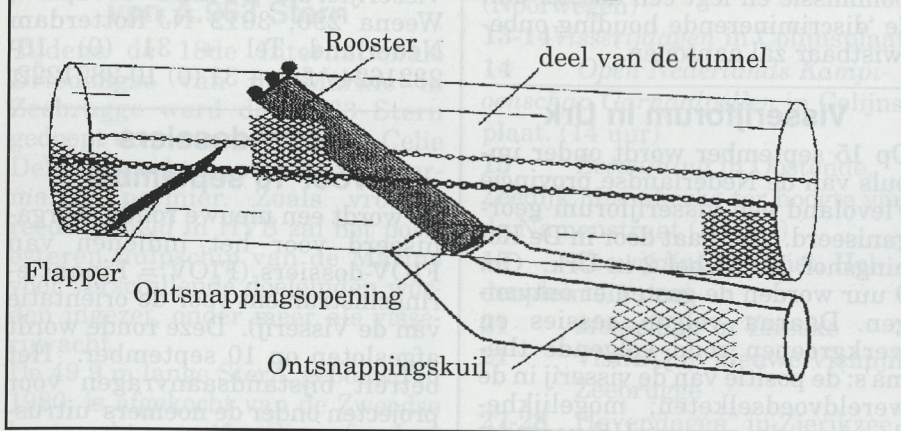
Afdeling Kust
H. Baelskaai 8A
B-8450 Oostende
Tel.: 059/ 32 28 25
Fax: 059/ 33 01 48

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakellichten - man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvlotten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avon, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST: A. VAN DURME. TEL.: (059) 70 58 79.

Figuur 1: deel kuil van garnalennet met rooster



moet voor de ontsnappingsopening aan het eigenlijk net worden bevestigd; de ontsnappingsopening moet in het onderste deel van het net zijn gesitueerd; de ontsnappingsopening moet aan het uiteinde of dichtbij het uiteinde van het zeefnet zijn gesitueerd; het zeefnet moet aan het eigenlijke net worden bevestigd op een dergelijke manier dat de ontsnappingsopening niet wordt geblokkeerd; een ontsnappingskuil met een maasopening van ten minste 80 mm mag aan de ontsnappingsopening worden bevestigd; de ontsnappingskuil moet aan het eigenlijke net worden bevestigd, enkele mazen voor de ontsnappingsopening. **Roosters:** het rooster moet van stevig materiaal zijn; verplicht gebruik enkel in het eerste en het vierde kwartaal van het jaar; geen verplichting om het rooster te gebruiken in het tweede en het derde kwartaal van het jaar; de afstand tussen de baren van het rooster mag niet groter zijn dan 30 mm; het rooster moet rechthoekig

of elliptisch zijn; de minimum aslengte, gemeten langs elke mogelijke as, moet ten minste 30 cm zijn; het rooster moet in dergelijke mate in het net worden geplaatst zodat het de volledige doorgang overlapt; het rooster moet voor de eigenlijke kuil worden geplaatst; een ontsnappingsopening moet ten minste een omtrek hebben van 30 mazen; de ontsnappingsopening moet voor de rooster worden geplaatst; een ontsnappingskuil met een maasopening van ten minste 80 mm mag aan de ontsnappingsopening worden bevestigd; de ontsnappingskuil moet aan het eigenlijke net worden bevestigd, enkele mazen voor de ontsnappingsopening.

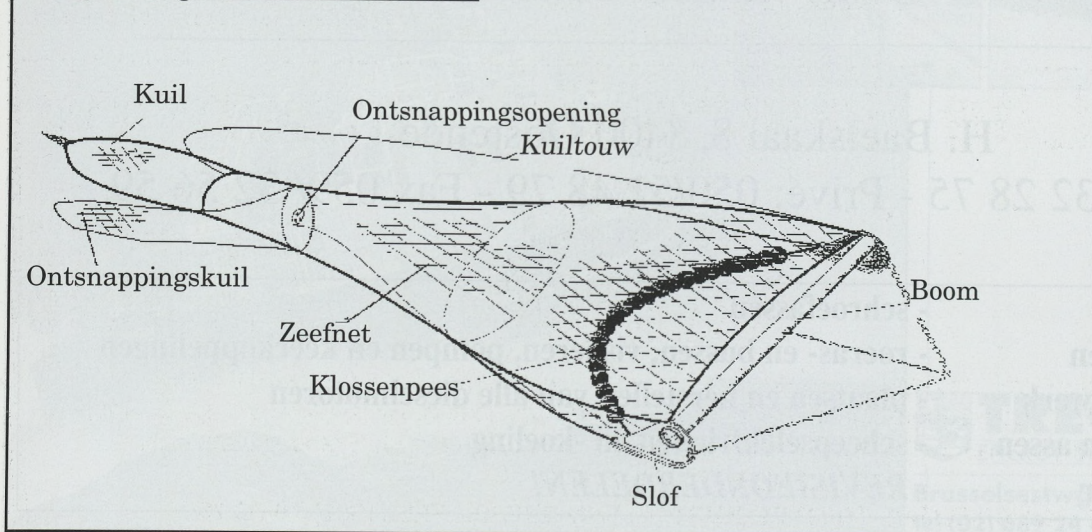
Het systeem

Het Departement Zeevisserij heeft nu als opdracht, in het kader van het DISCRANproject, een optimaal systeem te zoeken voor een rooster en/of zeefnet dat voldoet aan de nieuwe Europese regelgeving, maar waarbij ook rekening

wordt gehouden met de wensen van de vissers en waarbij er wordt op gelet dat de vangst van commerciële garnaal en vis niet of slechts heel gering vermindert. In de tweede helft van juli starten proeven met een garnalennet (maasopening in de kuil is 20 mm) met een ingebouwd rooster. Het rooster zal in een hoek van 45° in het net worden geplaatst met beneden een ontsnappingsopening (zie figuur 1, hiernaast). Ervaring leert dat op deze manier de kans op blokkeren van het rooster drastisch afneemt. Voor het rooster zal er een opwaartse flapper worden aangebracht die de vangst naar boven leidt zodat de garnalen een maximale kans hebben om door het rooster te 'zwemmen'. Alles wat groter is dan de afstand tussen de baren van het rooster zal door de ontsnappingsopening gaan en terecht komen in een ontsnappingskuil met een maasopening van 80 mm. Deze ontsnappingskuil heeft als doel de commerciële platvis te behouden. Er zullen tot begin 2000 maandelijks proeven worden gedaan met 2 verschillende roosters, ééntje met een afstand tussen de baren van 20 mm en een ander met een afstand tussen de baren van 15 mm beiden met een grootte van 60 X 90 cm. Verder zal erop gelet worden dat de roosters stevig genoeg zijn, gemakkelijk te kuisen, eenvoudig in en uit het net te halen en betaalbaar blijven. Vanaf het jaar 2000 zal er een rapport worden samengesteld met de resultaten van de proefnemingen. Deze resultaten zullen zowel aan de Europese Commissie als aan de vissers worden meegedeeld.

Hans Polet en
Johan Coenjaerts

Figuur 2: garnalennet met zeefnet



(*) EU-verordening 850/98: technische maatregelen. Artikel 25: Beperkingen op de garnaalvisserij om platvis te beschermen. Punt 2: Bij de vangst van Noordzeegarnalen en ringsprietgarnalen wordt gebruik gemaakt van een zeeflap of van een net met sorteerrooster.

Rederscentrale protesteert

De Rederscentrale heeft een persbericht rondgestuurd (weliswaar niet naar HVB) waarin de organisatie protesteert tegen hetgeen genoemd wordt de discriminerende houding van de Franse controleurs in de Golf van Gascogne.

Zoals aangekondigd trad de Franse overheid streng controlerend op ten aanzien van de Belgische boomkorvaartuigen die deelnamen aan de visserijcampagne in de Golf. Volgens het persbericht hielden de Fransen meer dan woord: 'Intussen werden alle Belgische vissersvaartuigen aan herhaalde strenge controles op zee en aan land onderworpen.' In de persmededeling wordt meer bepaald de houding gehekeld van de Fransen met betrekking tot een controle van de Z 121 *Deborah* van de rederij Seabird (U. Wenten). Deze controle greep plaats in volle zee op 23 juni: 'Een van beide kuilen werd ondermaats bevonden en de kuilen werden aan boord verzegeld.' De vis moest vervolgens gelost en verkocht worden in La Rochelle. Dat was echter onmogelijk: 'Een 60-tal boze lokale vissers hebben echter de kisten gesorteerde vis vóór de veiling door elkaar gegooid zodat de verkoop niet kon doorgaan.' De Rederscen-

trale verwittigde de Europese Commissie en legt een dossier aan de 'discriminerende houding onbetwistbaar zal aantonen.'

Visserijforum in Urk

Op 15 september wordt onder impuls van de Nederlandse provincie Flevoland een visserijforum georganiseerd. Dat gaat door in De Koningshof, De Richel 2 in Urk. Om 9 uur worden de gasten er ontvangen. Daarna volgen sessies en werkgroepen rond volgende thema's: de positie van de visserij in de wereldvoedselketen; mogelijkheden van de nieuwe UE-verordening; veranderingen in de nationale en Europese bedrijfsorganisaties; de kansen van Nederland in de Europese en mondiale markt; visserijbeheer d.m.v. eigendomsrechten; veranderingen in de marktwerking; economische aspecten van visserijbeheerssystemen, exploitatierechten en overbevising, de wereldwijde opmars van de visteelt; Nederland visdistributieland, visie en strategie van het Spaanse Pescanova. De sessies worden onderbroken voor een lunch op de visafslag van Urk. Deelname kost 395 NLG (excl. BTW).

Meer info krijgt u bij Nationaal Visserijforum p/a GBD Groupb.v., Weena 290, 3012 NJ Rotterdam Nederland. Tel + 31 (0) 10-2821624 / fax: + 31 (0) 10-2821222.

FIOV-dossiers

vóór 10 september

Er wordt een nieuwe ronde georganiseerd voor het indienen van FIOV-dossiers (FIOV = Financieringsinstrument voor de oriëntatie van de Visserij). Deze ronde wordt afgesloten op 10 september. Het betreft bijstandsaanvragen voor projecten onder de noemers 'uitrusting van visserhavens' en 'verwerking en afzet van visserij- en aquicultuurproducten'. Ook voor rederijen waarvoor het FIOV-dossier parallel ingediend wordt met dit voor het FIVA (Vlaamse subsidies) is de uiterste indieningsdatum voor deze nieuwe ronde 10 september.

De FIOV-subsidieaanvragen moeten ingediend worden bij de afdeling Land- en Tuinbouwondersteuningsbeleid, Leuvenseplein 4 - 3de verdieping te 1000 Brussel. Daar zijn ook, de aanvraagformulieren te bekomen en wordt ook meer info verstrekt.



Scheepsdiesel

RENAUD

BVBA Vantorre - Devinck

Renaud steeds bereikbaar:
GSM
werkplaats 0477 27 46 58
RENAUD 0477 36 25 62

H. Baelskaai 8, 8400 Oostende

Tel.: 059/32 28 75 - Privé: 050/51 48 79 - Fax 059/ 32 56 59

- | | |
|-----------------------|---|
| - leidingwerk | - schroefassen |
| - slipwaywerken | - roeras- en bussen, vislieren, pompen en keerkoppelingen |
| - las- en brandwerk | - plaatsen en herstellen van alle dieselmotoren |
| - opspuiten van assen | - scheepselektriciteit en -koeling |
| - kraanverhuur | - REVISIEONDERDELEN! |

Celie Dehaene meter van A.963 Stern

Tijdens de 18de Internationale Driedaagse van de Marine in Zeebrugge werd de A.963 Stern gedoopt door meter mevrouw Celie Dehaene, echtgenote van de voormalige premier. Zoals vroeger reeds gemeld in HVB zal het polyesteren hulpschip van de Marine voor verschillende doeleinden worden ingezet, onder meer als visserijwacht.

De 49,9 m lange Stern, gebouwd in 1980, is afgekocht van de Zweedse kustwacht voor 45 miljoen frank.

Failliet

€ Vishandel De Zeemeermin BVBA, Molenstraat 84, 9940 Ertvelde (Evergem). Opgericht op 29 april 1992, failliet verklaard op 8 juli 1999.

Aktiviteitenkalender voor vissers

AUGUSTUS

- 7 Nationale dag van de Nederlandse visserij in Katwijk
- 7-8 Visserijdagen in Breskens
- 7-10 Aquaculture Europe '99 in Trondheim (Noorwegen)

11-14 Aqua Nor 99 in Trondheim (Noorwegen)

13-14 Visserijdagen in Colijnsplaat

14 Open Nederlands Kampioenschap Garnaalpellen in Colijnsplaat. (14 uur)

15 Zeewijding in Oostende, Zeedijk Mariakerke ter hoogte van de Namenstraat (10 uur)

15 Zeewijding in Heist, Heldenplein (11 uur)

21 Mosseldag in Yerseke

21 VisBBQ in nieuwe Vismijn Zeebrugge

27-28 Havendagen in Zierikzee

30 Vlaggetjesdag in Den Oever

SEPTEMBER

1-4 Icelandic Fisheries Exhibition in Reykjavik (IJsland)

7-8 International Fisheries Conference for the small pelagic Industry in Dublin (Ier.)

13-15 Vers Speciaal '99, vakbeurs in Rotterdam (Ned.)

15 Nationaal Visserij Forum 1999 te Urk onder de titel: op weg naar nieuwe soorten, nieuwe producten, nieuwe markten en nieuwe concepten. Meer info, elders in dit blad.

16 Vissersmis in Oostduinkerke, St.-Niklaaskerk (9 uur)

OKTOBER

9-14 Anuga, internationale voedingsbeurs in Keulen (Dui)

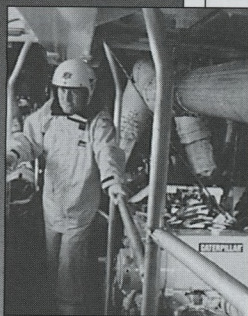
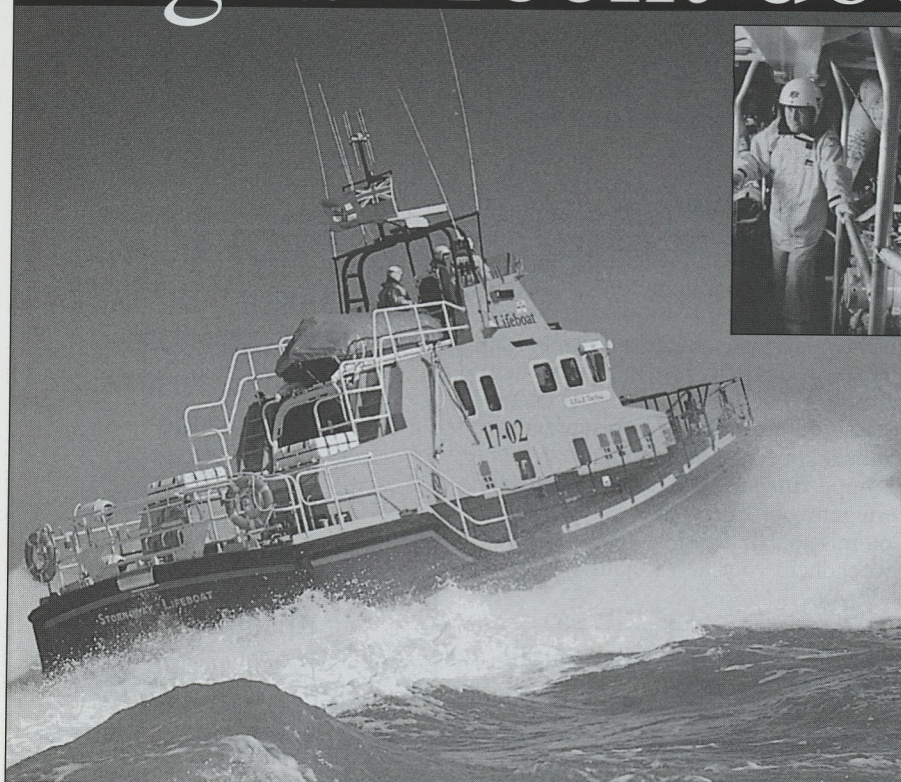
12 Bart Schiltz spreekt over 'visserijproblemen' in het Gemeenschapshuis te Zeebrugge (Meer info elders in dit blad).

26 Europese Raad van Visserijministers in Luxemburg.

Op 1 juli overleed Gerard Popieul (72). De Nieuwportenaar, geboren op 20 april 1927, was de echtgenote van Huguette Emos. Deze telg uit een geslacht van IJslandvaarders was zelf visser tot de jaren vijftig. Ons blad besteedde uitgebreid aandacht aan de levensloop van de man in een interview dat op 7 september 1990 (HVB IX 1990, p. 31) gepubliceerd werd.

Op 6 juli overleed de 82-jarige Nederlandse vishandelaar Albert Fieret uit Oostburg. Het familiebedrijf Fierets Vishandel heeft vestigingen aan de Industrieweg in Oostburg en aan de Kaai in Sluis.

Cat® Scheepsmotoren gaan recht door zee.



TRECO
ENERGY SYSTEMS



Brusselstweg 340 • 3090 Overijse
Tel (02) 689 24 66 • Fax (02) 686 03 00

EU sloot visserijovereenkomsten af met 26 staten

DE EUROPESE UNIE heeft met 26 landen visserijakkoorden afgesloten. De aard van de overeenkomsten varieert naar gelang de belangen van de partnerlanden. De toegang tot hun visbestanden levert deze landen financiële of andere voordelen op. De EU ziet het afsluiten van visserijakkoorden met derde landen als een essentieel onderdeel van het gemeenschappelijk visserijbeleid.

IN DE JAREN ZEVENTIG besloten steeds meer landen om hun exclusieve economische zone (EEZ) uit te breiden van 12 tot 200 zeemijl. Bijna 90 procent van de exploiteerbare visbestanden kwam daardoor onder rechtstreekse controle van de oeverstaten. Hierdoor waren de wateren niet langer toegankelijk voor de vissers uit de lidstaten.

Om verder toegang te verkrijgen tot die viswateren heeft de EU visserijovereenkomsten afgesloten met een aantal Europese landen. Met name met Noorwegen, Zweden en de Faröer werden reeds in 1981 akkoorden afgesloten. Ook met Canada (1982) en IJsland (1994) kwam een visserijovereenkomst tot stand. Toen ook Spanje en Portugal in 1986 tot de Europese gemeenschap toetraden werden de bilaterale overeenkomsten vervangen door een globale verbintenis.

Ook met zuidelijke landen kwamen heel wat akkoorden tot stand. De regeringen van Senegal (1979), Guinee-Bissau (1980), Guinee-Conakry (1993) en de Seychellen (1994) waren er het eerst bij. De meeste van die overeenkomsten zijn nog altijd van kracht.

De landen waarmee een overeenkomst loopt zijn in Europa: Faröer, Groenland, IJsland, Noorwegen, Estland, Letland, Litouwen, Polen en de Russische Federatie; in Afrika: Angola, Kaapverdische Eilanden, Comoren, Equatoriaal-Guinea, Gambia, Gabon, Guinee-Bissau, Guinee-Conakry, Ivoorkust, Madagascar, Marokko, Mauretanië, Mauritius, Sao Tomé-Principe, Senegal en Seychellen; in Zuid-Amerika: Argentinië.

Voordelen

De inhoud van de visserijovereenkomsten is uiteenlopend. Er zijn overeenkomsten op basis van wederkerigheid met vangstmogelijkheden in elkaars wateren.

Landen die beschikken over visbestanden die zij niet volledig benutten geven toegang tot hun wateren (o.a. Groenland). Voor het gebruik betaalt de EU een financiële vergoeding of stelt financiële middelen ter beschikking voor andere doeleinden. Zo levert de EU bijdragen voor visserijonderzoek, opleiding en steun aan visserijprojecten in de meeste Afrikaanse landen en de staten uit de

Indische Oceaan. Europese rederijen die in die wateren vissen betalen rechten voor hun visvergunning aan de EU.

Een derde mogelijkheid is het afsluiten van tijdelijke samenwerkingsverbanden met partners uit de particuliere sector. In 1992 werd een dergelijke overeenkomst afgesloten met Argentinië.

De aanvoer uit vreemde wateren levert een substantiële bijdrage tot de visvoorziening binnen de EU. Ongeveer 20 procent van de EU-productie van vis, schaal- en weekdieren is hiervan afkomstig.

De overeenkomsten met Groenland en Marokko zijn van het grootste belang voor de unie. De condities met Groenland zijn overeengekomen in 1985, nadat het land uit de Gemeenschap stapte. Vaartuigen uit Groot-Brittannië, Frankrijk, Denemarken en Duitsland hebben de mogelijkheid om 180.000 ton te vangen in Groenlandse wateren.

Op grond van de overeenkomst met Marokko uit 1992 (en verlengd) mogen honderden vaartuigen, hoofdzakelijk uit Spanje en Portugal, in de Marokkaanse wateren vissen. (gw)

Franz Fischler EU-commissaris Visserij

De nieuwe Commissievoorzitter Romano Prodi stelde begin juli zijn twintigkoppige Europese Commissie voor. De ploeg treedt pas in september officieel in functie, na goedkeuring door het Europees parlement dat de benoeming van bepaalde commissieleden nog kan weigeren.

De Oostenrijkse sociaal-democraat Franz Fischler (° Absam, Tirol, 23.09.46) behoudt de volgende vijf jaar de portefeuille van landbouw en krijgt er de visserij bij. De 53-jarige landbouwingenieur en doctor in de natuurwetenschappen en de bedrijfskunde was al eens minister van Land- en bosbouw in Oostenrijk (89-94). Hij is ook de architect van de hervormingsplannen voor het Europees landbouwbeleid en de verruiming van de EU. Door zijn herbenoeming wordt de continuïteit op het terrein van de landbouwpolitiek verzekerd. Fischler kan een uitstekende staat van dienst voorleggen. Het ontbreekt hem niet aan goede ideeën, maar bij de uitvoering stuit hij echter voortdurend op politieke onwil bij de lidstaten.

Philippe Busquin (PS) is de Belgische vertegenwoordiger in de Europese Commissie. Hij kreeg de vrij bescheiden bevoegdheid voor het wetenschappelijk onderzoek.

EU zet 50.000 koopvaardij-schepen op website

De Europese Unie wil alle vrachtschepen van de hele wereld op een website plaatsen. Het gaat om circa 50.000 koop-

vaardij-schepen. Het project Equasys heeft tot doel alle gegevens over de schepen te verzamelen om ze op een website te plaatsen. Op de site zullen de eigenaars, verzekeraars, technische eigenschappen en de opvolging van de inspectierapporten beschikbaar zijn.

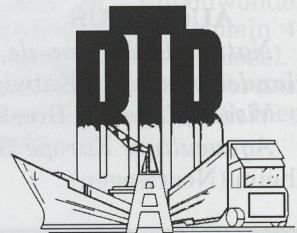
Het initiatief is bedoeld om de naleving van de internationale veiligheidseisen af te dwingen. Veel rederijen houden zich immers niet aan de veiligheidsnormen. Volgens het Franse ministerie van Transport dat het Equasysproject bekend maakte, voldoet momenteel minder dan vijf procent van de handelsvloot aan de IMO-normen. Equasys moet halfweg 2000 toegankelijk zijn.

ZEEVISSERS - VISBEWERKERS -
HAVENARBEIDERS - ZEELIEDEN
EN BINNENSCHIPPERS - CIWLT-

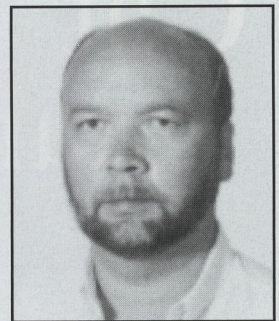
Maritiem

VOOR AL UW PROBLEMEN

WENDT U TOT DE



Secretaris



ZEEMANSBOND

ABVV

OOSTENDE - VEURNE -
DIKSMUIDE

Jules Pourquæetstraat 27
Oostende

Tel.: 059/55 60 85

Fax: 059/70 51 33

BRUGGE

Kustlaan 176

Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

De Vismijn(en)

Er zijn mensen die één centrale Belgische vismijn willen. Ze denken daarbij aan de overplaatsing van de vismijn van Zeebrugge naar Oostende. Voor de Oostendse haven niet zo slecht, want dan zien de toeristen eindelijk weer eens bootjes binnenvaren!

Als dit maar geen handjesklap wordt van: wij nemen de visserij en dan stoppen we met RO-RO!

Het idee om de visserij in Oostende te concentreren is niet zo gek! Maar niet ten koste van andere ontwikkelingen!

Tijdens de Open Havendag was ik ook in de Vismijn van Oostende aanwezig en heb eens goed rondgekeken. Nou dit gebouw is rijp voor de sloop! Van boven tot onder betonrot, kapotte ruiten en vervelozes ramen! Ik dacht dat de stad Oostende subsidies kreeg? Wat wordt hier eigenlijk mee gedaan? Als bepaalde mensen serieus denken aan één centrale Vismijn te Oostende dan zal men dit gebouw van begin tot eind moeten vernieuwen!

Waar nu de Halve Maan ligt zou een doorsteek kunnen komen ter ontsluiting van het Visserijdok en het Vuurtorendok. Dit alles in het kader van de verbreding van de

Havenmond!

De Slipway met installaties afbreken en heropbouwen in het Vlotdok. Besluit nu eens om van de site Vlotdok-Demeysluis een maritiem gebeuren te maken waar men alles bij elkaar heeft. Zoals een Slipway, een scheepswerfje, enz. dit alles met museumfunctie!

Henk de Bruin,
Söderblomplaats 310
3069 SK Rotterdam NL

Kunstmatige eilanden in zee

Er zou een commissie moeten komen die toeziet op ingrijpende 'belastingen' van de Noordzee!

Plannen zoals vliegvelden in zee, eilanden van afval, windenergieparken, enz. zouden niet in de breinen moeten ontstaan. De Noordzee (de vissentuin van Europa) bestaat uit dieptes en ondieptes. Hierdoor ontstaan temperatuurverschillen van het water met als gevolg stromingen die op hun beurt weer zorgen voor een natuurlijke vernieuwing van de zeebodem! De zandbanken zijn ook broedplaatsen, habitats van vele soorten vissen en schelpdieren (die het zeewater zuiveren) Een kunstmatig eiland, voor de aanleg van b.v. een vliegveld, zal zo ingrijpend zijn voor de zeebodem

en stromingen dat de visserij de gevolgen zal voelen! Oude visgronden zullen verdwijnen! Nog afgezien van de instandhoudingswerken! Want dit wordt op een natuurlijke ondiepte gebouwd en zal niet stabiel zijn, want zandbanken verplaatsen zich heel langzaam van nature uit.

De Vlaamse vissers zouden massaal op moeten komen voor hun zaak en actie voeren tegen deze plannen! Exploitanten van zulke eilanden zouden juridisch aansprakelijk gesteld moeten kunnen worden voor de gevolgen voor de visserij!

In dit licht moet men ook de zandwinning zien, de gevolgen zijn nog niet bekend maar als men logisch doordenkt 'ziet' men dat de natuur op deze plek weer zand zal aanbrengen, en dit zand komt van plekken waar het had moeten blijven, voor vele tientallen jaren, misschien wel honderden, is de structuur van de zeebodem verstoord! De zeebodem wordt vlakker met het verdwijnen van vele soorten vissen en schelpdieren tot gevolg! Ook in Nederland ontstaat een discussie, misschien kunt U samen actie voeren?

Henk de Bruin, R'dam

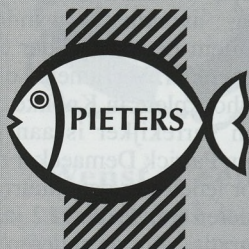
Pieters Visbedrijf werft aan !

De Belgische Pieters groep is een sterkgroeiende, internationaal opererende leverancier van hoogwaardige visproducten aan de Europese catering en grootdistributie. In '98 behaalden we een omzet van 5,2 miljard BEF. Via recente acquisities zullen we onze marktpositie in '99 strategisch verstevigen en groeit ons personeelsbestand tot 800 medewerkers. In het kader van de uitbreiding zijn wij te Brugge op zoek naar een (m/v)

INTERNATIONAAL AANKOPER VERSE VIS

- Functie:**
- aankopen van een **reeks verse visproducten**
 - **telefonisch en internationaal onderhandelen** met leveranciers; u werkt slechts in beperkte mate in de vismijnen
 - actief uw collega's van de verkoopafdeling **informer** (beschikbaarheid, prijzen en tendenzen op de markt)
 - **follow-up** van uw aankopen (controle van bestelling, facturatie, kwaliteit, enz.).

- Profiel:**
- **praktijkgerichte ervaring** in de **aankoop** van **verse visproducten** in een internationale context
 - **talenkennis** (Engels en Frans) is een absolute must (geschreven en gesproken)
 - u kan **onderhandelen** op hoog niveau
 - u kan zich **flexibel** opstellen
 - af en toe een trip naar het **buitenland** is voor u geen probleem.



Aanbod: Pieters Visbedrijf N.V. biedt u een sleutelfunctie met doorgroeimogelijkheden bij de Belgische koploper inzake visverwerking. U mag van ons een competitief salarispakket verwachten.

Geïnteresseerden schrijven met c.v. naar Pieters Visbedrijf, t.a.v. P. Muylle, Corp. HRM-director, Kolvestraat 4, 8000 Brugge (België). E-mail: patrick.muylle@pieters.be

Reisverslag

Een ontdekking, (omzeggens) vlak naast de deur

JAARLIJKS TREKT JUUL De Vocht voor ons (en ook een beetje voor hemzelf) de wijde wereld in. Bij voorkeur zoekt hij dan oorden op waar in de verste verte geen zee te bespeuren valt. En elk jaar, in het toch al eigenaardige zomernummer van HVB, brengt hij ons zijn reisverslag.

Vakantie, da's ook dorpen, landschappen en mensen ontdekken... die soms dicht bij de thuishaven wonen en ons toch onbekend zijn gebleven. Zo'n onbekend gebied was voor ons Sankt Wendeler Land in Noord-Saarland (Duitsland) midden het overweldigende natuurgebied van Saar-Hunsrück en Eifel.

De geschiedenis heeft er zijn sporen achtergelaten. Men laat er dat erfgoed niet verkommeren, maar restaureert dat het een lust is. Het zacht glooiende landschap situeert zich tussen de 400 en 600 m. hoogte en van op de Schaumberg heeft men niet alleen een zicht op de omliggende dorpen, maar krijgt men ook de toppen van de Vozezen

in het vizier.

Sport

Wie echt niet zonder water kan, moet naar het vrijetijdscentrum 'Bostalsee' met een wateroppervlakte van 120 ha en een omgeving die 335 ha inneemt. Rond het meer is een wandelweg van 6,8 km en een fietspad van 7,2 km die aansluiting geven op de andere wandel- en fietspaden. Naast de wandelingen die men vanuit ieder dorp

Keltische ringwal (het grootste monument in zijn soort in Europa), de bron van de Naherivier de Benedikteinerabdij in Tholy (toenmaals het kruispunt van twee Romeinse heirbanen en daardoor een bekend handelscentrum). Sankt Wendel presenteert zijn Wendalinusbasiliek en kapel. Wij vinden er ook een stukje België, want de koninklijke familie Sachsen Coburg was daar van 1815 tot 1835 aanwezig. De stad is naast

cultuurcentrum ook trots op zijn oude binnenstad.

Deze wandeling sluit aan op de wandelwegen van de regio's die aan het vakantiegebied grenzen. Wie opteert voor deze vorm van toerisme, krijgt in het pakket: overnachtingen, ontbijt, lunchpakket, wandelkaarten en transport van de bagage. Wie voor de fiets kiest, kan een 220

km route fietsen in aangepaste etappes op maat van ouders en kinderen. De fietskaarten vermelden duidelijk de moeilijkheidsgraad van de etappes, men vermijdt drukke wegen en ook de fietser krijgt er een pak bezienswaardigheden bovenop.

Kunst? Geen probleem. Naast een openluchtmuseum dat langs een 25 km lange route is aangelegd kan men 35 beeldhouwwerken zien, verder zijn musea en kunstgalerijen ruim aanwezig. Wie het zelf wil waarmaken, kan er cursussen volgen.

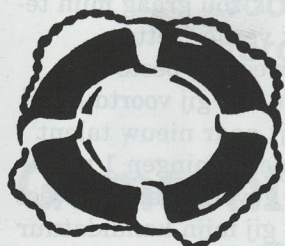
De nabijheid van Frankrijk heeft ook zijn gevolgen: een brede waaier aan restaurants (van toprestaurants tot de goede burgerlijke keuken) is aanwezig.

Juul De Vocht

(Op de foto: watermolen uit de 16de eeuw. Nu ingericht als het Kreis-Mühlennuseum in Sankt Wendeler Land. Foto Thiry.)



kan maken, is er de tot de verbeelding sprekende wandelweg van 120 km die vertrekt aan het Bostalmeer. Om de bagage hoeft men zich geen zorgen te maken, die wordt van hotel tot hotel gebracht. Op deze wandelweg vind je zowel de bezienswaardigheden als de rust van de natuur. Blikvangers zijn de Priesberg, de resten van een



COOPERATIEVE PRODUCENTENORGANISATIE

VLAAMSE VISSERSBOND

H. Baelskaai 27 te 8400 Oostende

Een jonge en dynamische ploeg staat voor U klaar om de belangen te verdedigen van de kleinste kottler tot de grootste bokker. Wij verdedigen zowel uw quota als uw belangen aan de vistrap. Ook de lonen van de vissers en de boekhouding van de reders nemen wij ter harte

**Wenst u een woordje uitleg of wilt u weten wat u het zal kosten, neem dan gerust contact met ons op en vraag naar Christa of Liliane
Tel: 059 / 33 04 35 of fax naar 059 / 33 24 04**

Meer informatie over Sankt Wendeler Land kan men bekomen bij Martine Scheer, Tourist-Information Sankt Wendeler Land, Bosen-am seehafen, D- 66625 Nohfelden, Deutschland Tel 06852-9010-0 of faxnummer: 06852-8 1448.

DE LAATSTE VUURTORENWACHTER

voor mensen met een wak hart en een kwak karakter

Betreft: sollicitatie

Waarde bedrijfsleider,

Tot einde juli was ook ik tewerkgesteld bij HVB. Helaas moet ik u mededelen dat daar momenteel geen geld meer voorhanden is om ook mij nog langer te vergoeden. Het spijt mij dan ook dat ik het klavier ter hand moet nemen om u te melden dat ik vanaf 1 oogst het Vlaamse werklozenheir verwoegd heb.

Mensen die het kunnen weten hebben mij ervan verwittigd dat ik op dezelfde datum moet halthouden met het neder-schrijven van verhalen, reportages, columns, toneelwerken, polemieken, essays, feuilletons, opiniestukken, pamfletten, romans en andere vruchten van mijn vorte verbeelding. Dit is misschien de laatste keer dat deze column verschijnt; met andere woorden, dit is misschien de allerlaatste laatste vuurtorenwachter.

Eerst dacht ik nog dat het de uitkeringsgerechtigde werkloze toegelaten is om 's nachts enig literair gewrocht te plegen, te elfder ure bijvoorbeeld, wanneer de personeelsdiensten van zelfs de meest dynamische maatschappijen gesloten zijn en ik dus materieel in de onmogelijkheid verkeer mij op 1 potentiële arbeidsplaats aan te bieden. Dat blijkt 1 denkfout te zijn. Wie correct over zo'n levensvragen nadenkt (de RVA-inspecteur die werklozen schorst bijvoorbeeld) weet dat iemand die 's nachts met literatuur in z'n hoofd rondloopt overdag ongeschikt is voor de arbeidsmarkt. En wie ben ik om dat tegen te spreken? Ik word immers vanaf heden geacht mijn energie te richten op het zoeken van 1 nieuwe betrekking en niet langer op het tegenspreken van mensen.

In dat laatste ben ik nochtans

erg goed. Meer zelfs, ik hoop dat mijn bijdragen aan dit glossy magazine er u inmiddels van overtuigd hebben dat ik, toch wat het tegenspreken betreft, over enige aanleg beschik; talent dat hier nu ongebruikt moet blijven liggen. Daarom ben ik zo vermetel u hierbij mijn diensten aan te bieden. Waarde bedrijfsleider, hebt gij, in uw ondernemingen, of bij uitbreiding in uw sector, geen arbeidskracht nodig die u tegen betaling voortdurend tegenspreekt? Gij weet dat ik dat niet doe op de gebruikelijke manier waarop uw vrouwmens dat doet of uw rebellerende dochter of de vakbondsafgevaardigde (mocht u die gedogen). Ik doe dat op 1 niveau dat gij niet gewoon zijt. Door middel van verhalen, reportages, columns, toneelwerken, polemieken, essays, feuilletons, opiniestukken, pamfletten, romans en andere fikfak haal ik uw verborgen agenda boven, zet ik uw duistere kantjes in het volle daglicht, zeg ik datgene wat gij de gemeenschap moedwillig verzwijgt. Meer zelfs, ik haal motieven uit uw kast waarvan gij zelfs niet meer vermoedde dat ze daar nog in lagen. Dat gij eigenlijk alleen maar in de winst geïnteresseerd zijt bijvoorbeeld. Ik zeg dat natuurlijk nooit met zoveel woorden, maar ik gebruik omtrekkende bewegingen, beeldspraak, hyperbolen, ironie, vergelijkingen, satire en symbolen. Ja, aan mijn tegenspraak zult gij ongetwijfeld uw pluk hebben. Ik durf zelf meer te zeggen: gij zult met genoeg vernemen hoe ik u te kakken zet.



Dat genoeg zult gij delen met vele anderen, want het spreek vanzelf dat het geenszins de bedoeling is dat mijn geschriften onder ons blijven, ha neen, ik ben uw zotje niet. De markt wil ook wat; gij zult de laatste zijn om me daarin tegen te spreken.

Indien gij in uw wijsheid besluit mij in uw personeelsbestand op te nemen, dan zult gij van mij verder geen last hebben, want ik verdraag geen inspraak in datgene wat ik schrijf, laat staan dat ik me iets zou aantrekken van uw orders. Ik wil dan eigenlijk alleen maar gerust gelaten worden. Hierdoor kunt gij verder al uw energie vrijhouden voor andere taken in uw ondernemingen. Uw schaarse vrije tijd zal nooit meer vervelend zijn, want dan zult gij u immers onledig houden met het beantwoorden van de prangende vraag: wat bedoelt hij nu eigenlijk. Want met mij weet ge dat eigenlijk nooit. Als ik 1 roman schrijf die zich rond 1 slachthuis afspeelt dan zou het best wel eens kunnen zijn dat gij daar de vismijn in herkent; wanneer ik iets in vragende vorm schrijf, dan zal het u soms als 1 uitroep in de oren klinken, en wanneer ik schrijf dat ik iets vermoed, dan kunt ge ervan op aan dat ik het maar al te goed weet. Nu ik 1 uitkeringsgerechtigde werkloze ben, mag ik dat alles echter niet meer doen en ik verheel u niet dat het mij hard valt, want ik zou graag mijn tegenspraak verder zetten. Gelukkig weet ik, beste bedrijfsleider, dat gij voortdurend op zoek zijt naar nieuw talent om uw ondernemingen 1 meerwaarde te geven. Daarom weet ik ook dat gij mijn kandidatuur ernstig zult overwegen. In afwachting van uw antwoord groet ik u hoogachtend. Doe!

De Laatste Vuurtorenwachter

Heeft Zeebrugge visserij nog behoefte aan vaartuijgewijding?

Met als thema 'De zee wel en wee' kon het organisatie comite van de Zeebrugse zeeuwiging rekenen op de zon, op veel toeristen, veel inwoners en... slechts enkele vissers. De misviering kreeg een nieuwe altaaropstelling omdat de beheerders van het visrestaurant in de oude vismijn heel wat problemen zegden te hebben met de oude opstelling. Ondermeer het gebruik van de elektriciteit van de zaak zou de onkostennota van het restaurant zwaar belast hebben.

De homilie van de pastoor had de stijl van een toeristische reclamefolder voor

Zeebrugge. Vermeldenswaard is dat hij de viering in de toekomst graag zou zien doorgaan aan het *Visserskruis* op de Wandeldijk. Dat visserskruis zou dan wel vanaf de Visserskaai zichtbaar moeten zijn en dat kan dan weer door de sturende groene gordel af te toppen.

Bloemenkransen waren er van de stad Brugge, provincie West-Vlaanderen, Zeemacht, MBZ, Oud-leerlingenbond Vissersvreugd Heist, gemeentebestuur Knokke-Heist, feestcomité Zeebrugge, Seaman's Club en Zeebrugse Visveiling. Het werd albij al toch een stijlvolle herdenking van hen die op zee gebleven zijn. Na de eucharistieviering hoorden wij toch enige opmerkingen: bij een tewaterlating van een nieuw vaartuij en de doopplechtigheid ervan heeft men steeds

voldoende belangstelling vanuit de visserij, maar een plechtigheid waarbij men even terugdenkt aan hen die op zee gebleven zijn, blijft links liggen. De terrassen in de omgeving zaten dan weer goed vol. (jd)

Wallenius/Wilhelmsen Lines kiest voor Zeebrugge

Er kwam een samenwerking tussen Wallenius Lines en Wilhelmsen Lines tot stand. Het is een sterke combinatie op het vlak van het verschepen van nieuwe auto's en roro-eenheden. Samen hebben ze een vloot van 70 schepen die per jaar 1,5 miljoen nieuwe wagens kunnen vervoeren en 300.000 roro-eenheden. Voor de schepen die in Zeebrugge aanmeren zal Cobelfret als scheepsagent optreden. In de achterhaven van Zeebrugge wordt een parking van 18 ha aangelegd voor de te verschepen auto's en deze oppervlakte kan uitgebreid worden tot 40 ha. (jd)

Duty free verkoop afgeschaft op ferryschepen

P&O Stena Line vertelt vanaf 1 juli aan haar passagiers dat er nieuwe koopjesvoordelen aan boord zijn. Goederen zoals alcohol, tabaksproducten en reukwaren waarop accijnzen moeten betaald worden, worden voortaan enkel te koop aangeboden in de territoriale wateren van het land waar de accijnzen het laagst zijn. Afhankelijk van het vertrekpunt is de BTW op deze producten ook verschillend. Passagiers moeten wel op de hoogte zijn van de richtlijnen van de douane over de hoeveelheid producten voor eigen gebruik, aldus de mededeling van P&O Stena Line. (jd)

Dokschipproject van start

Er is een principieel voornemen vanwege de Vlaamse regering om het project 'Dokschip' te realiseren. De Vlaamse regering wacht op een budgettair aanvaardbaar voorstel. Het dokschip moet binnenschepen via de Noordzeekust naar de Westerschelde brengen en op deze manier het gebrek aan binnenvaartkanalen enigszins compenseren. Intussen is er ook weer een opdracht uitbesteed voor een werkstuk over het Noorderkanaal. (jd)

Positieve cijfers

De groei van ongeveer 8% voor de Zeebrugse haven was verspreid over alle sectoren. Blikvanger is de nieuwe wagentrafiek. Als de Wallenius trafiek op gang komt zal men op jaar basis het miljoen wagens halen. Containerverkeer zal tegen het einde van het jaar 850.000 TEU bedragen: een groei van 55% op drie jaar. In de behandeling van stukgoederen heeft de suikertrafiek en het herstellde fruitverkeer de bovenhand. Voor de suiker werden de afvaarten (voorzien voor één per maand) vermeerderd naar twee afvaarten. (jd)

kwaliteitsvis en garnalen uit Colijnsplaat

Voor de handelaar die staat op eerlijke kwaliteit en daar een eerlijke prijs voor over heeft

De vismijn gespecialiseerd in kwaliteit van kleine (euro)kotters



Voor de aanvoerder die kwaliteitszorg beloofd wil zien

Gemeentelijk Vismijnbedrijf Colijnsplaat

Tel 00 31 11369 5383 - (F. Lokerse) - Fax 00 31 11369 5229

TUSSEN SCHIP & KAAI



Dieren werden onrustig, vogels vouwden hun blaadjes. Eventjes viel het leven op aarde stil. Zo maar, midden op de dag. In vroegere tijden, toen de mens op het fenomeen onvoorbereid was, ontstonden tafereeltjes waar we vandaag hartelijk om zouden lachen. De plotse duisternis, de opkomende wind, de temperatuursdaling boezemden iedereen onbeschrijflijke angst in. Wat was er aan de hand? Een zonsverduistering!

In 585 voor Christus werd door een totale zonneclips de oorlog tussen Lydiërs en Perzen tijdelijk gestaakt. Krijgers zegen met ontzag door hun knieën, lieten de wapens kletterend op het slagveld vallen, doodsbang als ze waren voor het dreigende fenomeen. Welke godheid liet zijn toorn over hen neerdalen?

Elders en later dachten de Galliërs dat de hemel op hun hoofd gevallen was. Orakels voorspelden het einde van de wereld; Romeinen en Grieken plengden zoenoffers om de goden opnieuw gunstig te stemmen. Egyptenaren aanriepen Ra, de zonnegod; de Phoenicische filosoof Thales, die ooit zo'n zondsverduistering voorspelde, zag zijn aanzien buiten proporties rijzen. Wie de wraak van de goden kon voorspellen moest wel uitverkoren zijn.

Vandaag kijken miljoenen men-

sen uit naar de beloofde eclips. Op 11 augustus 1999 rond de middag zullen we allen de bevoorrechte getuige zijn van een volledige zonsverduistering. Dat is een fenomeen dat sommige generaties in hun hele leven niet meemaken. Op een en dezelfde plaats komt een volledige eclips gemiddeld slechts om de 370 jaar voor. De laatste in België dateert zelfs van 1433.

De vissers die de gebeurtenis niet willen missen moeten er dus voor zorgen dat ze op die 11de augustus rond de middag niet te kooi liggen. Allen op het achterdek, zou ik zeggen. Een strenge waarschuwing. Pas op voor oogbeschadiging. Probeer niet met het blote oog in de zon te kijken. Neem afdoende hulpmiddelen voor iedereen aan boord om gegarandeerd oogletsel te vermijden, want elke zoneclips eist zijn blinden! Zonnebrillen en bruine bierflesjes zijn uit den boze; een goede lasbril zal de ogen wel afdoende beschermen. De totaliteit van de verduistering zal echter maar een paar minuten duren. Als iedereen tegelijk van dit alles wil genieten is het misschien interessant om een set reserveglazen voor lasbrillen aan boord te nemen. Die kunnen later nog gebruikt worden. Niet minder belangrijk is de plaats op zee waar u zich op dat ogenblik zult bevinden. De maanschaduw zal volledig te zien zijn over een strook van 108 kilometer breed. In het Bristol Channel moet u zuidelijker dan Padstow vissen. In het Engels Kanaal tussen twee lijnen die ongeveer lopen van de Scilly Isles tot de Seinemonding, en van Brixham tot net onder Boulogne. De vissers die elders actief zijn zul-

len geen getuige zijn van een volledige eclips, maar krijgen toch ook voldoende spektakel. De Golfvissers en de Duitse-Bochtvissers krijgen 85 a 90 % van de verduistering. In de zuidelijke Noordzee wordt dat 93 à 97%. De Deense wateren zijn al iets verder van de totaliteitszone gelegen, maar evenals in de Shetlandbox mag u rekenen op 80 a 85%. In de Ierse Zee belooft men ons 90 a 95%.

In de Golf van Biscaye, de Ierse Zee en het westelijk deel van het Engels kanaal moet u paraat staan vanaf 11 uur. Op de oost (Duitse en Deense wateren) wordt het ongeveer 11,30 uur (Belgische tijd). De totaliteit (of het maximum tot uw positie) zal een dik uur later bereikt worden. Misschien is het interessant om in de tijdsperiode voor de verduistering op het gedrag van zeevogels te letten. Ook de wind kan capriolen vertonen. Hou in ieder geval de deklichten gedoofd en geniet midden op de dag van sterren en planeten. Linksonder de verduisterde zon zal u Venus zien. Mercurius rechts van de zon, Jupiter en Saturnus laag in het westen. En nu maar hopen dat ons gereputeerde West-Europese klimaat op die 11e augustus 1999 geen mist en wolken op ons loslaat. Dat zou pas echt om te bleiten zijn!

Bron EOS nr 7/8 1999
'Wetenschap in de schaduw van de maan', blz 34-37-55.

SMEDERIJ

Jules St. Martin

Alle herstellingswerken aan vissersvaartuigen

Werkplaats: H. Baelskaai 4 te Oostende - Tel.: 059/ 32 25 23

Zetel: Schelpenlaan 12 te Bredene - Tel.: 059/ 32 17 69

Vierkant vissen

BOEKBE SPREKINGEN

Het Beken Album

Zojuist verscheen 'Het Beken Album' van de bekende fotografen-familie Beken of Cowes. Alfred Beken was apotheker in Cowes, Engeland, en begon in 1880 zeiljachten te fotograferen. Het Beken of Cowes foto-archief is inmiddels wereldberoemd, is artistiek uniek en kent zijn gelijke niet. 'Het Beken Album' uitgevoerd als Alfred Bekens eerste foto-album, laat u genieten van de unieke foto's uit de periode 1880-1940. De in duotone gedrukte foto's zijn een kleine selectie uit een voorraad van ruim 75.000 glasnegatieven. De indeling van het boek is chronologisch en laat de ontwikkelingen zien die, ook toen al, in de wereld van de zeiljachten plaats vonden. Een heerlijk kijk- en bewonderboek voor eenieder die van klassieke schepen houdt. 'Het Beken Album' is de eerste realisatie van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Nederlandse uitgeverijen C. Heijnen uit Rotterdam en De Alk uit Alkmaar. De eerste uitgeverij is gespecialiseerd in watersportboeken, terwijl De Alk gerenomeerd is voor uitgaven op het gebied van vervoer, waaronder ook maritiem vervoer. De maritieme boeken van De Alk en de watersportboeken van Van Heijnen sluiten naadloos op elkaar aan, reden om onder de naam 'De Alk & Heijnen Watersport' een watersportfonds op te bouwen met een productie van 4 tot 6 nieuwe titels per jaar. (Frank Neyts)

'Het Beken Album' (ISBN 90 6013 101 0) is prachtig uitgegeven en telt 176 pagina's. In Nederland kost het 55 gulden (om en bij de 1000 BEF)

Het eerstkomende HVB
in uw brievenbus opo vrij-
dag 3 september.



Al enkele weken ligt een merkwaardig vaartuig in het Oostendse Visserijdak. De LT.1004 Northern Lights uit het Britse Lowestoft lijkt in niets op een vissersvaartuig. Het "ding" is wel degelijk een catamaran die de visserij beoefent. Het vaartuig verkocht bij aankomst in Oostende en liet herstellingen uitvoeren bij de werf Idp. Het kubusachtige vaartuig heeft een lengte en breedte van 9,75 meter en beschikt over twee motoren van 350 pk. De LT.1004 bedrijft de visserij met staande- en warrelnetten. (Foto gw)



Vooruitdenken is klaar zijn
om te betalen in Euro

Wij geven de toekomst alle kansen

Keith Haring in het casino van Knokke

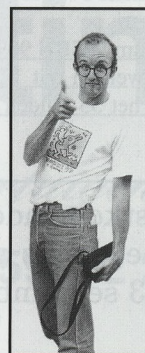


HET CASINO VAN Knokke-Heist is tot 5 september gastheer voor de werken van de jong gestorven kunstenaar Keith Haring. Roger Nellens, medebeheerder van het casino vertelt over de jong overleden Haring (1958-1990): 'Keith had een relatie met de primitieve kunst (Egyptische, Afrikaanse, Laplandse...). Zij gebruiken daar ook de tekening als een kleur en Keith vond hierin inspiratie, hij vond zelf afbeeldingen uit, creëerde en toonde dan dat de kleur een begin en einde heeft. Een voorbereidende schets was

nooit nodig. Hij begon de lijnen van zijn figuren op het doek te tekenen en werkte verder tot hij de rand bereikte. Hij kon figuren toevoegen of ze ingewikkelder maken, maar als de lijn getekend was bleef ze definitief. Keith Haring hield van de reacties van kinderen en van de spontane reacties van mensen die niet tot de kunstwereld behoren, omdat zij meestal meer respect hadden voor zijn schilderijen, sculpturen en zijn ontwerpen voor de mode en bedrijfswereld. Hij vond het van groter belang dat je werk de mensen op straat kon

aanspreken, dan de critici.' (jd)

De tentoonstelling Souvenirs Keith Haring is dagelijks te bezichtigen tussen 15 uur en 20 uur. Gesloten op maandag.



De mens in opstand in tijden van herstructurering



HVB-redacteur Flor Vandekerckhove werd als kind al geïnspireerd door deze afbeelding van de Oostendse Vissersopstand van 1887. De tekening die in de jaren vijftig nog in veel Oostendse cafés te zien was gaf zelfs mee vorm aan zijn wereldbeeld... en dus ook aan de inhoud van zijn bijdragen in dit blad.

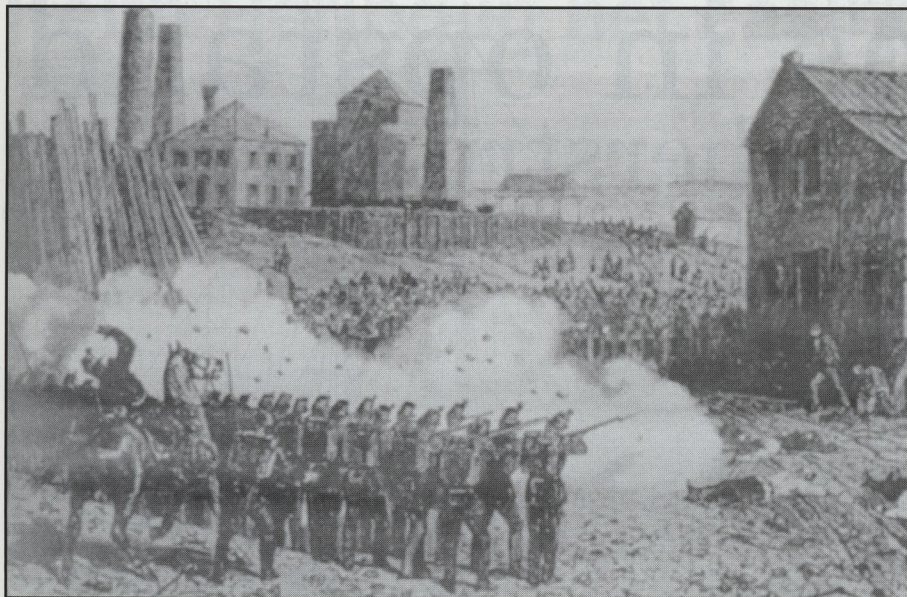
Bij wijze van vakantiegroet aan de lezers schreef hij onderstaand essay waarin hij het heeft over de rol van het toeval in de opvoeding van een kind, maar evengoed over datgene wat de mijnwerkers van Limburg aan de Vlaamse vissers bindt en... over een geheimzinnig personage op een meesterwerk van de gevierde kunstschilder James Ensor.



IN DE JAREN VIJFTIG, toen in nog klein was, verdiende mijn vader zijn dagelijks bete brood als mazoutboer. Hij had nogal wat vissers onder zijn cliënteel. Hetgeen al eens aanleiding gaf tot laat ons zeggen langdurige verbroederings. Vandaar dat mijn moeder mij meermaals met de man op pad stuurde wanneer hij met zijn kleine tankwagen naar de Oostendse kaaien trok om er een vissersvaartuig te bevoorraden. Kwestie van hem eraan te herinneren dat hij ook nog een gezin had. Maar veel indruk maakte mijn aanwezigheid op hem niet en zo komt het dat ik al als jonge knaap langdurig en uitgebreid kennis kon maken met de vissers, de kaaien, de visbennen en de visserskroegen.

WAT WEET IK daar nog over? Ik herinner me mensen die ik nu niet meer in het straatbeeld terugvind, tronies die ik jarenlang op straat herkend heb en die gaandeweg een voor een uit het stadsgezicht verdwenen zijn. Ik herinner me vooral dat het voor mij erg vervelende uren waren. (Vraag: 'Papa, gaan we naar huis?' Antwoord: 'Straks.') Ik herinner me ook dat die verveling soms doorbroken werd door begripvolle *cafébazinnen* die (naargelang hun temperament) of mijn vader de huid volscholden — of hij niet beschaamd was om dat kind daar zolang te laten wachten — of zich over mij ontfermden.

Dat verklaart wellicht waarom ik, tot voor enkele jaren nog, heel gevoelig was voor dames die achter de tapkast staan. Gelukkig ben ik daar intussen van afgeraakt, want de begripvolle *waardinnen* liggen niet voor het grijpen. Dat is vandaag zo en dat was ook het geval in mijn kindertijd. Meestal trokken die vrouwen zich van dat kind niets aan. Dan zat ik daar aan de *toog* te wachten tot mijn vader er genoeg van had. Dat duurde lang genoeg om de interieurs van die cafés grondig in me op te nemen. Meubels in glanzende vernis, marmer op de tapkast, de glazen bol met kauwgom, die plastisch *sjekebak* genoemd werd, spie-



De Oostendse Vissersopstand van 1887 was geen alleenstaand feit. Omstreeks dezelfde tijd revolteert ook het volk van Charleroi en Luik. In Amsterdam grijpt het 'palingoproer' plaats. De tekening hierboven toont ons hoe de mijnwerkers van Epine in 1886 weer tot de orde geroepen worden. De gelijkenis met de tekening over de Oostendse vissersopstand is treffend.



gels die mijn verveling verdubbelden... Zo komt het ook dat ik me goed herinner dat de prent over de *Oostendse Vissersopstand* nog in heel wat Oostendse visserscafés te vinden was. Enerzijds waren daar nauwkeurige reproducties bij van de tekening die oorspronkelijk in het *Journal de la famille Le Globe Illustré* van 18 september 1887 verschenen was, maar er was anderzijds ook veel resultaat van goedbedoelde, en verkeerd uitgevallen huisvlijt: schilderijtjes die het origineel nog nauwelijks benaderden. Van de ene kroeg naar de andere ontdekte ik op die manier de essentie van dat beeld van de *Oostendse Vissersopstand*. Hoezeer de tableautjes ook van elkaar verschilden, ze toonden allemaal hoe een rij gewapende mannen op Oostendse vissers schoot terwijl deze laatsten zich in het dok kwaad maakten op de aanwezigheid van enkele grote vissersvaartuigen. Een tweede rij gewapende mannen hield tegelijk met het doorslaggevende argument van geweerkolven het volk op de kaai in toom. Duidelijk was dat in al dat wapengeweld doden gevallen waren.

TUSSEN DE RECLAMEBORDEN voor 's lands nationale harddrug en het toenevende gelal van de vissers en hun mazoutleverancier maakte het tafereel grote indruk op me. Daardoor leerde ik er dingen die me op school niet bijgebracht werden. Tegen de tijd dat ik een *teenager* werd wist ik het heel duidelijk: het volk mag doen wat het wil, maar het hoort wél in het gareel te lopen. Stoom afblazen is weliswaar onvermijdelijk, maar daarvoor zijn, zo zag ik het toch met mijn eigen ogen, de cafés er met hun grote keuze aan legale verdovende middelen. Als de ge-

In het Oostendse Stedelijk Museum bevindt zich het olieverfschilderijtje 'De gendarmen' van James Ensor (1892). De vermoorde vissers Wauters en Verhulst worden afgebeeld als Egmont en Hoorn, symbolen van het verzet tegen de tiran. Buiten zien we het volk in opstand Achteraan gestoken: het volk begint zich te organiseren. Rond het bed zien we alle personages die het volk weer in de pas moeten doen lopen: (1) de gendarmen, (2) de politiek, (3) het gerecht, (4) de kerk... Maar wie is (5), de man aan het voetende van het bed? (Foto overgenomen uit Roger Jansoone, Het laatste bolwerk van de jager.)

Scheepsdiesel Service

SDS n.v.

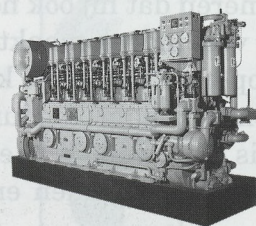
Alle dieselmotoren:

Leveren, plaatsen, revisie en herstelling
Leveren en plaatsen van keerkoppelingen,
waterpompen en compressoren e.a.
Opgieten van motoren met Chockfast
DROOGDOK
Schroeven en schroefassen
Las- en leidingwerk

Bureel - werkplaatsen:

Boomkorstraat 7/8 - 8380 Zeebrugge
Tel. 050/ 54 51 78 - Fax 050/ 55 03 67

24 u / 24 u. 0477 / 47 66 82





Sinds de Vissersopstand van 1887 is er een lange rij op te stellen van mensen die in opstand komen tegen de herstructureringen. Op de foto zien we de Waalse Roberto D'Orazio (met bril). Vandaag staat hij terecht. De aanklacht wordt geformuleerd op basis van een wet uit...jawel 1887; dezelfde wet die de opstandige vissers destijds veroordeeld heeft.

moederen desondanks toch oververhit geraken, zoals ten tijde van de *Vissersopstand*, dan wordt de openbare macht ingezet en dan wordt het gebod 'Gij zult niet doden' voor zolang in de kast geborgen.

DAT LAATSTE WIST ook de grote Oostendse kunstenaar *James Ensor*. Hij had de bloedige gebeurtenissen in de augustusdagen van 1887 persoonlijk meegemaakt. De Oostendse volkskundige *Jef Klausning* die zo'n dingen weet, vertelde me dat de stoet op de terugweg van de begrafenis van de twee eerste dodelijke slachtoffers de schilder kruist die hun eer wil betuigen en dat de treurende vissers naar de kunstenaar zwaai-

en met hun pet. In elk geval vereeuwigd Ensor achteraf op sublieme wijze de *Vissersopstand*.

In het *Stedelijk Museum* van Oostende bevindt zich het olieverfschilderijtje 'De gendarmen' (1892), een meesterwerk! (zie afbeelding op vorige pagina onderaan.) Een werk dat aantoonde dat *Ensor* geen oppervlakkige toeschouwer was. Op een bed liggen de dodelijk getroffen vissers (*Charles-garsong-Wauters* en *Jean Verhulst*) afgebeeld als edelen (*Egmont* en *Hoorn*, symbolen van verzet tegen de tiran). Rond hen zie je de medespelers aan het drama. Prominent aanwezig zijn de gendarmen, het bloed nog aan de bajonetten. *Ensor* gebruikt hen als verzamelbak voor al het

wapengeweld dat zich in die dagen in Oostende van haar 'beste' kant laten zien heeft (burgerwacht, gendarmen, soldaten). Rechts bovenaan in het venster kijkt de rechterlijke macht geamuseerd toe (terwijl enkele edelachtbaren aan het tongzoenen zijn). Onderaan links beeldt een biddende non de kerkelijke macht uit. De kerk doet wat van haar verlangd wordt: zalven, bedaren, kalmeren. Tijdens de begrafenisplechtigheid van *Wauters* en *Verhulst* had de legendarische visserijaalmoezenier *paster Pype* dat trouwens ook met zoveel woorden tot de aanwezige vissers gezegd: 'Door kalmte zult ge gerechtigheid bekomen.' Een vertegenwoordiger van de politieke macht wijst in de deuropening het volk

terecht; 's mans geheven vinger wordt krachtig geassisteerd door het geweer van de gendarm die vakkundig op het volk inhakt. Prachtige illustratie is het van het gevleugelde woord van *Friedrich Engels*: 'In laatste instantie is de Staat een bende gewapende mannen'. Helemaal achteraan in de volksmassa zien we een klein rood vlaggetje dat geheven wordt: de onderste lagen van de maatschappij beginnen zich te organiseren. En dan is er nog de mysterieuze figuur aan het voeteneinde van het bed. Spot hij met de miserie die van heel het werkje afstraalt?

Hoe langer ik het beeld ken, hoe meer de onbekende spotter me begint te boeien. Voor mij is hij langzamerhand het symbool geworden van degenen die erin slagen buiten beeld te blijven. Je weet wel dat ze er zijn, je weet zelfs dat ze de gang van zaken mee bepalen, maar je kunt ze niet benoemen, dat soort volk.

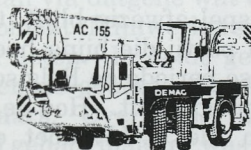
Voor ik dit artikel begin te schrijven bel ik conservator *Norbert Hostyn* op. Weet hij wie die geheimzinnige figuur is die daar staat de spotten? Zijn antwoord bevestigt mijn vooroordeel: 'Niemand weet wie dat is. Waarschijnlijk is dat de karikatuur van iemand die in de gebeurtenissen een prominente rol gespeeld heeft, want andere personages zijn wel degelijk heel herkenbaar. De man in de deuropening is de eerste schepen van de stad, de figuur met het kwastje op zijn muts is de politiecommissaris die actief was tijdens de rellen. Maar wie de man aan het voeteinde is, heeft nog niemand kunnen achterhalen.'

Het meesterlijke werkje van *Ensor* wordt er alleen maar groter door. We zien nu niet alleen heel de gemeenschap aan het werk, met de tegenstellingen die daarin bestaan en de propagonisten van dat maatschappelijk spel; we leren dat de

Scheepsherstelling
Afwerking nieuwbouw
Metaalkonstruktie
Draai-, frees- en schaaferwerk
Verhuur telescopische kranen

Bureel - werkplaatsen:
Boomkorstraat 6/8 - 8380 Zeebrugge
Werfkaai 9-11 (vissershaven)
Tel. 050/ 54 45 41 - Fax 050/ 54 58 37
24 u / 24 u **GSM 0477-412093**

Verheye Joël
n.v.



weekblad
TJODINGEN

**Oostendeneer
vraag erneer
bij uw dagbladhande-
leer**



Tot een massaal verzet tegen de herstructureringen is het de jongste jaren onze kaaien niet gekomen. Wellicht heeft dat te maken met het ontbreken van een stedelijk vissersproletariaat (zoals dat tot de jaren vijftig in Oostende wél bestaan heeft): vissers die in elkaars nabijheid leven en tewerkgesteld zijn in een van de grote kapitalistische rederijen die het economische leven van de stad ooit sierden. Vergeten we niet dat Oostende, in tijden dat de stad veel kleiner was dan nu, ooit meer dan duizend vissers huisvestte. (Foto overgenomen uit Roland Desnerck, *De Oostendse visserij*.)



Maar ze waren er wel, de momenten van verzet. Op 14 februari 1981 protesteren de scheepsbouwers tegen de afbouw van de visserijscheepswerven aan de Vlaamse kust. (Foto Michel Degryse)

belangen van die gemeenschap niet samenfallen met deze van de Staat. We zien heel het arsenaal dat ingezet wordt om de opstandige mens weer in de pas te doen lopen. En dan is er de onbekende spotter aan het voeteneinde van het bed. Hij leert ons dat er in die gemeenschap een kracht aanwezig is die als het ware aan onze onderzoekende blik ontsnapt. De man aan het voeteneinde! Het doet me een beetje aan de standenpartij C.V.P. denken. Daar worden, zo zegt men me, de kandidatenlijsten voor de verkiezingen samengesteld volgens de 'stand' waartoe men behoort: je vindt op de lijsten van die partij

gemakkelijk de vertegenwoordigers van de arbeidersklasse, de boeren en de middenstand terug die door hun respectievelijke organisaties naar voor geschoven worden. Maar ik heb me altijd afgevraagd hoe de grote burgerij, de grote werkgevers, zij die de economische lakens uitdelen daarin hun kandidaten 'arrangeren'. Ik kan nauwelijks aannemen dat die laatste 'stand' in heel dat lijstvormingsspel afwezig blijft, toch niet in een partij die bijna heel de naoorlogse periode de Belgische regering geleid heeft. Hoe de burgerij dat in die C.V.P. doet ontsnapt evenwel aan de blik van de oninge-

wijde mens... net zoals de man aan het voeteneinde van het doodsbed van de twee vissers zich in raadsels huldt, terwijl hij het spel spottend, maar nauwlettend in de gaten houdt.

IN 1966 WORD IK opeens weer aan het tafereel van de *Vissersopstand* herinnerd dat ik als kind zoveel keer in de Oostendse cafés heb zien hangen. In dat jaar krijgt Vlaanderen voor het eerst met een Europese herstructurering te maken. In Belgisch Limburg moeten een aantal bekkens gesloten worden. De mijnwerkers slikken het niet en organiseren een groots verzet. Ik ben onthutst wanneer ik zie dat de Belgische Staat daarbij op dezelfde manier reageert als ze dat deed ten tijde van de Oostendse Vissersopstand, bijna honderd jaar daarvoor. Het leger wordt tegen de revolterende mijnwerkers ingezet en er vallen ook daar doden. De twee gevallen mijnwerkers doen mij onmiddellijk aan de vissers *Wauters* en *Verhulst* denken.

Ik ben zeventien op dat moment, een leeftijd die ervoor zorgt dat ik voor de rest van mijn leven getekend word. Hetgeen tot dan toe een historisch tafereel geweest is, een curiositeit uit mijn kindertijd, wordt in 1966 een realiteit. Ondanks de toegenomen welvaart, ondanks de machtige eigen organisaties die de onderste lagen van de maatschappij inmiddels opgebouwd hebben, ondanks de uitbreiding van het stemrecht waardoor de democratie niet langer voorbehouden is aan rijke burgers, ondanks dat alles... moet het volk nog steeds in het gareel lopen. En nog steeds wordt het gebod 'Gij zult niet doden' in de kast geborgen zodra dat volk buiten de perken treedt. Ik ga hier niet zeggen dat ik toen het licht gezien heb, dat ik op dat moment tot inzicht gekomen ben, dat ik als Paulus van mijn paard geslingerd ben, ik ga dat dus niet vergelijken met een religieuze ervaring, maar toch. Op die dag is het gebeurd dat politici die vandaag de leuze 'meer blauw op straat' voeren, bij mij voor eeuwig en een dag kansloos zijn.

Tot vandaag blijft het me boeien hoe die prent uit mijn kindertijd zich in 1966 koppelde aan de twee mijnwerkers die in Limburg gedood werden. In elk geval volgde ik toen de gebeurtenissen in Limburg aandachtiger dan je dat van een



De scheepsbouwers van APS in Oostende legden op 8 oktober 1993 het werk neer. Ze begonnen aan een bedrijfsbezetting die uiteindelijk bijna driehonderd dagen zou duren. Deurwaarders, sociale bemiddelaars, politieagenten en opgetrommelde werkwilligen stuitten er telkens op tientallen sympathisanten die de actievoerders steunden. Was dat de laatste actie rond de visserij die erin zou slagen de gemeenschap achter zich te krijgen? (Foto archief)

kustzoon zou verwachten. En hoe meer ik toekeek, hoe meer overeenkomsten ik zag. De mijnwerkers protesteerden tegen een hun opgelegde herstructurering, maar dat deden de Oostendse vissers op het einde van de negentiende eeuw evenzeer; ook zij werden brutaal weggesaneerd door boven hen uittoerende Europese economische ontwikkelingen. Zoals de Oostendse vissers toentertijd gesteund werden door bijna heel de bevolking, zo was het nu ook met de Limburgse mijnwerkers. Zowel in het moderne Limburg als in het negentiende eeuwse Oostende werden bij de rellen mensen opgepakt die niet tot het beroep (van respectievelijk visser en mijnwerker) behoorden: de revolte werkt immers aanstekelijk en verlegt grenzen (in Mei '68 haalde de politie fabrieksarbeiders uit de universiteiten en studenten uit de fabrieken!). In de twee gevallen waren er zowel ter rechter- als ter linkerzijde pogingen om de revolte

te kanaliseren. In het negentiende eeuwse Oostende probeerde de *Katholieke Partij* de schuld in de schoenen van het schepencollege te schuiven (dat in handen van de Liberalen was), aan de andere kant van het politieke spectrum bevond zich de enkele jaren ervoor opgerichte *Belgische Werklieden Partij* die een pamflet verspreidde waarin de vissers opgeroepen werden zich te organiseren volgens de principes van de socialistische Vooruit. In het revolterende Limburg van de jaren 1966-'70 worden dan weer de kiemen gelegd van zowel rechtse als linkse extremistische partijen, de eerste vinden een voedingsbodem bij de ploegbazen die de beweging leiden, de anderen vechten die leiding aan via datgene wat op een zeker moment 'Mijnwerkersmacht' zal gaan heten. In beide gevallen inspireren de gebeurtenissen ook kunstenaars. Over *Ensor* hebben we het al gehad, maar er was in het Oostende van die tijd ook nog de

liedjeszanger *Louis Vanden Eeckhaute*. In de stad ging hij 'het lied van de vissers' zingen: 'Ik zag laatst in Oostende / De vissers in werkstaking gaan. / Vol droefheid en ellende, / Menige vaders stort veel getraan. / Zij kwamen naar hun loon te vragen / Om hun kinders te geven hun brood. / Zij hadden daarin hun behagen, / Zij schoten hun daar dood.'

Voor wat Limburg betreft is er dan weer de Antwerpse liedjeszanger *Wannes Vandevelde* op wie de dood van de twee mijnwerkers een onuitwisbare indruk achterlaat. In het onvergetelijke mysteriespel 'Mistero Buffo' dat in het begin van de jaren zeventig met veel succes opgevoerd wordt dicht hij: 'Ik werk in de groeve, / in Zwartberg in de mijn, / het is niet te geloven / wat mijn verdiensten zijn / 'k heb voor een brood nog zeven frank te weinig.' En tegen het einde van dat toneelstuk (van nobelprijswinnaar *Dario Fo*) brengt *Wannes* in een



In 1998 bezetten de kustvissers de Oostendse havengeul. Sindsdien kunnen ze hun eigen ensoriaans tableau schilderen: de deurwaarders die op hen afkomen, de dwangsom waarmee het havenpatronaat dreigt de actie te breken, de rechtbank die ingeschakeld wordt, de minachting waarmee de grote reders over de acties uitlaten, de politie die plots het recht op arbeid wil vrijwaren...

schitterend lied het verzet van de Oostendse vissers, dat van de Limburgse mijnwerkers en dat van nog vele anderen samen: *'De dag van 't laatste oordeel / zal Kristus ziek zijn en afwezig / om niet te moeten spuwen / op hem die slaafwou blijven / die nooit het woord "verzet" wou schrijven. // Wacht liever niet op Sint Joris / totdat hij u komt bevrijden, / (...) Wacht maar niet op Sint Marcus / tot hij bevrijdt van lijden, / Zij die in Zwartberg vielen / in Marcinelle kreveerden / Zij die in donk're mijnen / hun levenskracht verteerden / slachtoffers der fabrieken / vernietigd door lood en zwavel / door zuren opgevreten / en op het stort gesmeten / Wacht liever niet... // Zij die op de zee verzopen / in 't zoute water zonken (...)*

In de tijdgeest van de jaren zestig en zeventig had alles inderdaad met alles te maken: de ene revolte werd zingend aan de andere gesmeed.

IN DE DAAROPVOLGENDE jaren ben ik nog meermaals getuige geweest van (soms zelfs betrokken bij) het volkse verzet tegen herstructureringen. Buurten die gerenoveerd werden, bewoners die verplicht werden hun panden te verlaten en dat weigerden; maar evengoed economische sectoren die weggesaneerd werden (glas, staalnijverheid, autoindustrie, grote scheepswerven...). In veel gevallen waren de acties 'wild', in die zin dat ze niet erkend wer-

den door de gevestigde organisaties die nochtans zeggen de belangen van hun leden te verdedigen. Om te slagen moesten de betrokkenen dan ook noodgedwongen elders op zoek naar steun en in een aantal gevallen ontstond daaruit een breed gemeenschappelijk front tegen de opgelegde sanering, rationalisatie, herstructurering... (Ach ja, het monster heeft veel koppen en dus ook veel namen.) Ook al omdat nogal wat kunstenaars deel uitmaakten van die fronten heeft dat verzet prachtige kunstwerken opgeleverd. Een rij die wat mij betreft start bij *'De gendarmen'* van *Ensor* en geen einde kent, een rij die alle kunstvormen raakt. De Britse regisseur *Ken Loach* heeft bijvoorbeeld prachtige films gemaakt over de Engelse havenarbeiders die zich eerst massaal en later marginaal (maar dan nog wel gedurende jaren) verzet hebben tegen de opgelegde herstructureringen in de havens. Over het massale verzet draaide hij eerst *'The Burning Flame'*, van het vervolg getuigt zijn magistrale *'Flickering Flame'*: de brandende vlam was een flikkerend lichtje geworden, maar dat laatste was evenzeer een kunstwerk waard.

DE HERSTRUCTURERINGEN DIE Europa van de jaren zestig tot nu beroerd hebben, zijn ook aan de visserij niet voorbijgegaan. In tegenstelling tot hetgeen elders te zien was, werd

daartegen nauwelijks gereageerd door het volk op de kaaien. Maar, ze waren er wel, de momenten waarop 'alles mogelijk wordt'. We herinneren ons moedige pogingen van de scheepsbouwers van *Seghers* (1982) en *APS* (1993) om de Vlaamse visserijscheepsbouw te redden. Onvergetelijk blijft ook de Oostendse havenblokkade van de kustvissers in 1998. Zij die aan die acties deelgenomen hebben kunnen nu hun eigen ensoriaans tableau schilderen: de deurwaarders die op hen afkomen, de dwangsom waarmee het havenpatronaat dreigt de actie te breken, de rechtbank die ingeschakeld wordt, de minachting waarmee de grote reders over de acties uitlaten, de politie die plots het recht op arbeid wil vrijwaren...

Tot een revolte is het op het einde van de XXste eeuw op onze kaaien niet gekomen. Tot een breed steunfront in de gemeenschap ten voordele van de vissers evenmin. Uitzondering moet gemaakt worden voor de negen scheepsbouwers van *APS* die hun bedrijf bijna honderd dagen bezet hielden. Zij slaagden er wel degelijk in om een brede steunbeweging in de gemeenschap op te bouwen. Maar afgezien van ondergetekende hebben de recente acties in en rond de visserij geen kunstenaars meer beroerd; evenmin hebben de acties de vissers langer dan enkele uren van achter hun televisietoestel weggehaald. Heeft dat alles te maken met de kwaliteit van hen die de leiding

ervan in handen hadden? Of komt het doordat de (vissers)gemeenschap aan deze Vlaamse Noordzeekust nauwelijks nog bestaat? Zelf ben ik de mening toegedaan dat veel van dat alles te maken heeft met het ontbreken van een stedelijk vissersproletariaat (zoals dat tot de jaren vijftig in Oostende wèl bestaan heeft): vissers die in elkaars nabijheid leven en tewerkgesteld zijn in een van de grote kapitalistische rederijen die het economische leven van de stad ooit sierden. Een rel in de Vismijn bracht in 1887 niet minder dan 2.000 man op de been, zo leert ons een politieverlag uit die tijd.

Vergeten we niet dat Oostende, in tijden dat de stad veel kleiner was dan nu, ooit meer dan duizend vissers huisvestte; een maatschappelijke kracht die je bij de Pannenaars en Heistenaars niet moet zoeken.

Betekent het dat de revolte voltooid verleden tijd is? Mag ik het tafereel van de *Oostendse Vissersopstand* nu eindelijk uit mijn geheugen wissen? Zullen de nieuwsberichten me voortaan niet meer herinneren aan *'De gendarmen' van Ensor*?

NEEM VAN ME AAN dat het allemaal gewoon doorgaat. Nog steeds kijk ik geboeid toe hoe steeds weer 'gewone mensen' schijnbaar uit het niets opstaan om te zeggen dat ze de opgelegde saneringen niet slikken. U zult het me dan ook niet kwalijk nemen dat ik de jongste jaren aandachtig het reilen en zeilen van de flamboyante Waalse arbeider *Roberto D'Orazio* gevolgd heb. Hij leidde het verzet tegen de sluiting van de *Forges de Clabeck*. Tegen het gezond verstand in (en ook

tegen de goegemeente en tegen zijn eigen vakbondsleiders) organiseerde hij protestbetogingen waaraan vele tienduizenden mensen uit heel het land deelnamen. Hij werd uiteindelijk wel ontslagen, maar de *Forges* werden NIET gesloten. Tijdens de jongste Europese verkiezingen haalde de nu werkloze staalarbeider op een kansloze lijst,

Maar we blijven nog steeds met een vraag zitten. Wie is de man op het schilderij van James Ensor, die aan het voeteneinde van het doodsbed van de vissers staat?

en zonder geld om een campagne te voeren, meer dan 30.000 (!) voorkeurstemmen. Het zijn feiten die aantonen dat deze rebel de gemeenschap waarin hij leeft achter zich gekregen heeft. De Staat kreeg hij natuurlijk wel tegen zich. Momenteel loopt tegen de man een rechtzaak. Hij wordt beschuldigd van stakingsfeiten op basis van een wet uit het jaar... 1887. Niet toevallig is dat het jaar waarop de Oostendse vissers in opstand kwamen. Dezelfde wet werd destijds gestemd en toegepast om de protesterende Oostendse vissers uit het revoltejaar 1887 te straffen. Tientallen opstandige vissers zagen zich door dezelfde wet veroordeeld die nu tegen de opstandige *D'Orazio* en de zijnen in stelling gebracht wordt. Zoals ik al zei, het gaat gewoon door. Ik word ook nu nog regelmatig aan de prent over de *Oostendse Vissersopstand* herinnerd.

'Maar', zo zult u zeggen, 'er vallen bij dat volkse verzet toch geen doden meer, niet vandaag. Dat betekent toch dat het er nu beschaafder aan toegaat dan op het einde van de

XIXde eeuw.' Ik wenste dat u gelijk had, maar dat is niet het geval. Wie zegt dat er bij het volkse verzet geen doden meer vallen moet natuurlijk wel even de dood van *Semira Adamu* († september 1998) vergeten. Deze uitgeprocedeerde asielzoekster kwam in opstand tegen de ergste van alle herstructureringen. Bij haar ging het niet om

een overcapaciteit aan vissersvaartuigen of een teveel aan scheepswerven. Zij werd slachtoffer van wat een (gelukkig inmiddels in het Leuvense stadhuis opgeborgen) politicus noemde: teveel volk in het salon. *Semira Adamu* weigerde zichzelf uit dat salon weg te laten

saneren, ze vertikte het om in de pas te lopen. Ze deed dus hetzelfde als de Oostendse vissers van 1887. Haar verzet werd door de gendarmen — letterlijk! — gesmoord, net zoals ze destijds het verzet van de vissers in bloed smoorden. Het eerste gebeurde verleden jaar, het tweede zal op 23 augustus alweer 112 jaar geleden zijn.

Maar we blijven nog steeds met een vraag zitten. Wie is de man op het schilderij van *Ensor*, die aan het voeteneinde van het doodsbed van de vissers staat? Wie houdt de boel spottend, maar nauwlettend in de gaten? Wie is het personage dat bij al deze herstructureringen betrokken is, maar er desondanks steeds weer in slaagt onbenoemd te blijven? Onbenoemd, behalve voor wie de afgelopen twaalf jaar aandachtig HVB gelezen heeft. Daar hebt u kunnen vernemen wie er beter van wordt en hoe dat komt.

Flor Vandekerckhove

B.V.BA. SCHEEPSTIMMERWERF

LOWYCK & ZOON

VICTORIALAAN 30 OOSTENDE - TEL. (059) 32 08 21

HERSTELLINGEN - INRICHTINGEN

Utopie? Ilusie? ... of de oplossing?

Ecologisch vissen

Onlangs gaf ik een videoband mee aan boord van een groot boomkorvaartuig. Daarop stonden verschillende oude filmpjes over nog oudere Vlaamse treilers: veel IJsland en woeste zeeën... De beelden lokten bij de jonge vissers de reactie uit dat ze het wat graag zouden meemaken — al was het maar één keer — dat ook zij evenveel vis bovenhalen als hun illustere voorgangers op die filmpjes.

Helaas, die tijden komen niet meer terug. Wie er vandaag nog aan twijfelt dat er ècht een probleem van overbevissing is, moet zich toch eens laten nakijken. Dat het de verkeerde kant uitgaat ervaren ook de vissers aan boord van de meest moderne, hypersterke Nederlandse en Belgische kotters. Waar de kracht van de nieuwgebouwde oogappels van de vloot hen eerst nog over supervangsten deed dromen, kijken zij nu telkens ontzet in de schaarsge vulde netten. Van supervangsten is ook op die hypermoderne schepen geen sprake meer.

Het wordt tijd voor iets anders.
Voor een ecologische visserij bijvoorbeeld.



Dat de vissector noodgedwongen een weg inslaat van *kwantiteit* naar *kwaliteit* is al enkele jaren duidelijk. De nadruk op het produceren van zo groot mogelijke hoeveelheden wordt verplaatst naar het op de markt brengen van een uiterst verzorgd product. De jongste jaren hebben in de visverwerkende industrie merkwaardige letterwoorden als HAACP en ISO-normen (1) hun intrede gedaan. Ook wordt in een aantal Nederlandse veilingen al aparte verpakkingen met afgewogen hoeveelheden uiterst verse vis onder het kwaliteitslabel Silver Sealed verkocht (2). Onlangs kon een delegatie van de Rederscentrale nog zien hoe Franse vissers in Bretagne op hun beurt gebruik maken van een eigen kwaliteitslabel: BQM ofte Bretagne Qualité Mer.

OOK IN DE VLAAMSE VISSERIJ kent de kwaliteitsgedachte een opmars. Zo viert de Oostendse vismijn sinds enkele jaren niet uitsluitend meer de grootste aanvoerders, maar wordt er ook een 'kwaliteitswimpel' uitgereikt. Een en ander laat zelfs vermoeden dat we naar een massaal aanbod aan kwaliteitslabels gaan. Heel waarschijnlijk werkt de ZV met haar netwerk van Europese visveilingen (PEFA) aan een eigen kwaliteitslabel dat naast het Nederlandse *Silver Sealed* functioneert. Als nu ook de visveilingen die niet bij die initiatieven betrokken zijn een apart kwaliteitslabel ontwikkelen is het hek van de dam. Uiteraard kan het geen kwaad dat elkeen zich om de kwaliteit gaat bekommeren, maar terecht zullen tegelijk vragen gesteld worden over de verschillende criteria, de betrouwbaarheid van de controles, de achterliggende commerciële bedoelingen... Dat zeggen wij niet, dat zegt de Europese Unie. Vandaar dat de Commissie nu een studie (*Concered Action Fish Quality labelling and Monitoring*) laat maken om na te gaan of de vielen niet gelijkgestemd kunnen worden. (3)

Eco en bio

De crisis in de voedingsindustrie (gekke koeien, varkenspest, dioxinekippen en PCB-varkens, sporen van antibiotica en van groeihormo-

nen in de biefstuk...) roept ook nog een ander soort labels in het leven. Producten die gemeenzaam 'ecologisch' of 'biologisch' genoemd worden, gaan zich onderscheiden van waren die volgens de algemeen gevolgde regels van de rendabiliteit geproduceerd worden. Wie een eco- of het biolabel in het vaandel draagt gaat er prat op dat géén chemische meststoffen gebruikt werden en géén scheikundige verdelingsmiddelen, dat de kippen niet in legbatterijen hun leven slijten en de koeien niet ingespoten worden met EPO. Dier- en milieuvriendelijk, daar staan eco en bio voor.

En er is vraag naar. Je hebt vandaag niet alleen vegetarische restaurants waar biologische groenten op tafel komen, maar ook biologische slagers die gegarandeerd biovlees in de vitrine leggen. En hoe zit het met de vis? De visserij volgt die ontwikkeling slechts op grote afstand, maar er zit wel beweging in. De Nederlandse regering heeft geld over voor ondernemers die ter zake een voortrekkersrol vervullen; ook in de visserij. Maar wat betekent dat dan: duurzaam produceren in de visserij? In de landbouw staat men daar al verder mee. Daar kent men de eco-bedrijven. Die voldoen aan bepaalde eisen en worden daarop gecontroleerd. Maar in Nederland wil men nu ook de visserij over de dam trek-

ken. *Kees Barel* van de Directie Visserij van het ministerie van LNV zegt het als volgt: *'Het geld is er, maar het ontbreekt nog aan ideeën. De ideeën zullen uit de praktijk moeten komen. Die hoeven natuurlijk niet kant en klaar te zijn. Het uitwerken van de ideeën kost nog wel het nodige papier en de nodige tijd. Daar zijn ambtenaren voor.'* (4) Het lijkt ons ook wel iets voor België te zijn, nu de groenen in de regering zitten.

Ecologisch vissen

Er bestaat nu zelfs ook een biolabel voor de visserij: het MSC-keurmerk.

In 1997 werd de *Marine Stewardship Council (MSC)* opgericht. Uit de beginselverklaring van deze nieuwe organisatie (5) vertalen we: *'De visserij is de laatste grote wereldindustrie die natuurlijke producten oogst. Zestig procent van de visvoorraden wordt gevaarlijk overbevist (...) Sommige vismethodes beschadigen de natuurlijke omgeving (...)* *Het ziet er niet naar uit dat de visserij het in het volgende millennium nog lang zal uithouden als dergelijke praktijken voortduren.'* Tot zover het slechte nieuws en nu het goede. Ondanks al het negatieve dat over visserij (en, zo blijkt uit de MSC-teksten, over aquacultuur overigens even goed) kan gezegd worden, staat dat de producten die zij voortbrengen waardevoller zijn dan ooit. Hoe kan er uit het slechte nieuws en het goede dan iets waardevols groeien? MSC geeft het antwoord: *'De markt voor biologisch verantwoord voedsel groeit wereldwijd met 10-20% per jaar. Maar tot nu toe zijn producten uit de aquacultuur en de visserij nauwelijks op deze markt te vinden. Toch is het mogelijk deze producten te certificeren zodat de consument een garantie heeft dat productie en verwerking op een diervriendelijke en milieuvriendelijke manier verloopt. Als dusdanig gemerkte producten kunnen verkocht worden met een bonus.'* De *Marine Stewardship Council* timmert dan ook aan die weg en lanceert wereldwijd het MSC-keurmerk: *'Een onafhankelijk keursysteem voor het beheer van visbestanden kan de consument de*

garantie geven dat de producten echt afkomstig zijn uit duurzaam beheer. Het gebruik van een keurmerk als garantie voor een ecologisch verantwoorde visserij biedt voor alle partijen voordelen.'

Wie denkt dat de vissers hierin geen interesse hebben of gewoon kansloos zijn, heeft het verkeerd voor. Momenteel onderzoekt de Nederlandse schaal- en schelpdiervisserij in de Waddenzee (6) of zij kan komen tot een MSC-keurmerk voor mosselen, kokkels en garnalen. Het wordt een gezamenlijke aanpak van visserij, handel en verwerkende industrie. De visserij in de Waddenzee zal getoetst worden aan de richtlijnen die de MSC heeft opgesteld voor wereldwijde toepassing. Een proefcertificering kan uitwijzen of aan de MSC-normen kan voldaan worden en of het voeren van een keurmerk praktisch uitvoerbaar is. Er wordt daarbij gestreefd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de lopende ontwikkelingen en zo weinig mogelijk vissers de boot te laten missen.

Missen Vlamingen de boot?

Dat is voorwaar een interessant experiment. De Waddenzee is immers een uniek natuurgebied van internationaal belang. Daarin wordt wel degelijk gevestigd, maar uiteraard moet dat zorgzaam gebeuren. Omdat, vroeg of laat, ook voor de Vlaamse kust een aantal natuurzones afgebakend zullen worden, kan de Vlaamse visserij uit dat experiment veel leren. Ten eerste: dat het in dergelijke natuurgebieden wel degelijk toegelaten is te vissen (wat door de tegenstanders van de natuurzones voor de Vlaamse kust voortdurend betwijfeld wordt); ten tweede, dat er wellicht iets aan de huidige vismethodes zal moeten gedaan worden wil de visserij in die kustzones uiteindelijk niet verboden worden. Wellicht zijn deze uitgangspunten zelfs productiever dan het achterhoedegevecht dat de Rederscentrale momenteel met betrekking tot de marienezones voert. Een voorbereiding op een ecologische visserij in de kustwateren zou in elk geval meer opbrengen dan het schieten op 'het groene gevaar', dat uitgaat van 'een allegaartje van

groene pluimage' geschraagd door de ideologie van het 'groene fundamentalisme' die uitgedragen wordt door 'vogelwatchers', meestal 'steuntrekkers die over veel vrije tijd beschikken.' (alle uitdrukkingen tussen haakjes komen uit recente nummes van het Informatieblad van de Rederscentrale.) Van de initiatiefnemers van het MSC-keurmerk kan alvast niet gezegd worden dat het steuntrekkers betreft. MSC werd opgericht door een multinational samen met een reus uit de natuurbescherming. MSC is inderdaad het kind van WWF (World Wildlife Fund for Nature) en van Unilever ('s werelds grootste producent van vissticks!).

Kritiek

Uiteraard kan er ook kritiek gegeven worden op het MSC-initiatief (7). Zo kun je zeggen dat de bezorgdheid van Unilever rijkelijk laat komt. Er is namelijk een sterk verband aan te wijzen tussen de productie van vissticks en het overbevissen (tot uitputting toe) van kabeljauw, koolvis, Alasca pollack en schelvis in de wateren waar Unilever haar productie haalt. Dwarsliggers (als wij) zullen er ongetwijfeld een public-relationsstunt in zien waarmee Unilever & c° hun imago opvijzelen. Is het voor de rest geen simpele manier om de weggevallen winsten wegens einde voorraad te herstellen door duurdere producten wegens ecologisch gevestigd? Het zijn kritieken die op het MSC-keurmerk kunnen gegeven worden, en op alle andere kwaliteitslabels en -initiatieven die in dit artikel aan bod kwamen. Maar al die kritiek kan niet om één feit heen: de vis-

serij is hard op zoek naar een eigen manier om in de toekomst ecologisch te gaan vissen. (fv)

- (1) Over de moeite die sommigen doen om de ISO-normen te halen, zie Guido Walters: 'Investering van 305 miljoen voor hyperhygiënisch verwerkingsbedrijf' in HVB XII 1993, p. 43.
- (2) Meer info over dat kwaliteitslabel vind je bij Guido Walters: 'Invoering kwaliteitslabel Silver Sealed voor superverse vis start zonder de ZV in HVB V 1997, p. 30. Zie ook Dirk Florizoone, 'Silver Sealed, kwaliteitslabel voor verse vis' in Wegwijs in de visserij, jaargang 1 nr 2, p. 13.
- (3) Een samengestelde folder over de inhoud van de Concerned Action kan verkregen worden bij het RIVO-DLO (Mieke van der Putte: tel 00 31 (0) 255 564723 — E-mail: mieke@rivo.dlo.nl). Ook kan de website geraadpleegd worden <http://www.rido.dlo.nl/mktv/mktv.html> (projects). Over het initiatief, zie ook Joop Lutten: 'RIVO-initiatief voor kwaliteitslabel verse vis slaat aan' in Visserijnieuws, 2 juli 1999.
- (4) Nederlandse schippers die zo'n idee hebben kunnen ermee terecht bij Kees Barel, Directie Visserij, postbus 20401 te 2500 EK Den Haag. Zie over de Nederlandse oproep ook de ingezonden brief: 'Wie heeft er een idee voor ecologische visserij?' in Visserijnieuws van 9 juli 1999.
- (5) Wie alles wil weten over MSC kan op Internet terecht en meer bepaald op de website www.msc.org. Schrijven of telefoneren kan ook: Scomber Consultancy, Eerste Helmersstraat 183-III, 1054 DT in Amsterdam, Nederland. Tel. 00 31 (0) 318 - 420 405 / Fax: 00 31 (0) 318 - 414 820.
- (6) Wie alles wil weten over dat project kan contact opnemen met Agro Eco Consultancy Postbus 63 te 6720 AB Bennekom in Nederland (t.a.v. Aldin Hillebrands). E-mail a.hilbrands@agroeco.nl. Website www.agroeco.nl/agroeco/ (Agro Eco werkt aan duurzame vormen van landbouw, bosbouw, aquacultuur en visserij en adviseert in de gehele keten aangezien alle schakels aan de gestelde eisen moeten voldoen in de certificering.)
- (7) Voor een uitgebreide kritiek op het MSC-label, zie Herby Neubacher: 'De ecologie van de vissticks. De zoektocht naar een gerust geweten.' in Visactua juli 1999.

In Oostende overleed op 15 juli Daniël Vermote (Oostduinkerke 6 mei 42). De 57-jarige Oostendenaar was schipper ter zeevisserij en echtgenoot van Michele Christiaen. Daniël Vermote is de vader van Jacky Vermote, gewezen reder van de O.66 en O.518 en van visser Stéphane Vermote.

Ook vernamen wij het overlijden van vislosser op rust John Hubrouck. Hij werd geboren in Oostende op 26 juni 1920 en overleed er op 23 juni laatstleden. De begrafenis greep plaats op 30 juni.

N.V. WILLEMS

Recuperatiebedrijf



Oude metalen en containerdienst

Torhoutsesteenweg 543 bus 1, Oostende

Tel (059) 51 44 66

Container nodig?
Bel 059 / 51 44 66

De Slag der Sporen van Hormonen in het Vlees

't Slot van Wijnendaele is hij langs de zijdeur binnengeslopen. Het café laat hij links liggen en in één adem rent pastoor Flotte de drie verdiepingen op. Stappen van drie treden tegelijk, z'n soutane hoog opgetrokken. Hoe hoger hij komt, hoe heftiger zijn hart te keer gaat. Uiteindelijk bevindt z'n harteklop zich in zijn keel. Hartslag 180. De zesenzestig treden heeft hij in minder dan geen tijd overbrugd. Nauwelijks enige tellen nadat hij de deur beneden achter zich dichtgeslagen heeft veegt hij al het zweet van z'n voorhoofd, kijkt of niemand hem kan zien, probeert zijn adem onder controle te krijgen, buigt zich voorover en legt zijn oor tegen de deur. Ze is er! In de kamer hoort hij d'r stem die monotoon een tekst declameert: *'In de diepte van dit vertrek stond de koninklijke troon: behangsels van lazuren fluweel, met gulden lelies doorwrocht, daalden langs weerszijden tot op de grond...'* Spreekt ze met iemand? Hij luistert gebiologeerd naar de meisjesstem die hem niet onbekend is. Iemand van de parochie? En wat is wat hij hoort? Een monoloog. Ze is alleen! Zou hij aankloppen? Hij houdt z'n adem in en concentreert zich op de stem zoals alleen een geofend biechtvader dat kan. *'... en een tapijt, met goud- en zilverdraad doorweven, lag...'* De stem stokt. Opeens. Flotte blijft verstijfd tegen de deur staan. Z'n oor gloeit. Boven op deze derde verdieping van 't Slot heerst nu volledige stilte. Het lijkt erop dat zelfs zijn hart opgehouden is met kloppen. Dan hoort hij de stem weer die nu weifelend en ingehouden zegt: *'... lag voor de trappen...'* Weer enige tellen complete stilte. En opeens, luid, vlug en vlak bij zijn oor: *'... van die rijke zetel.'* Vlak na die laatste woorden wordt de deur bruisend opengetrokken. Flotte schrikt zich te pletter. Betrapt. Het meisje van de derde verdieping heeft hem betrapt ter-

XII wijl hij haar afluistert. Hij weet niet welke houding hij moet aannemen en blijft roerloos staan, gebogen in een hoek van haast negentig graden, met z'n gloeiendhete oor op de plaats waar daarjuist de deur nog was. Zo rood als zijn oor is, zo wit is zijn gezicht van het schrikken. Zijn oog is gericht op de rode pumps van het meisje dat in het deurgat staat. Hij probeert razendsnel een smoes te bedenken.

— *'Ai, mijn rug. Aiai'*, zo gaat hij van start en hij realiseert zich tegelijk dat hij zich compleet belachelijk maakt met dat excuus. Prompt gooit hij het over een andere boeg. *'Die tekst...'*, zo stamelt hij, *'Ik hoorde je die tekst opzeggen. Die tekst van fluweel en goud- en zilverdraad, en ik dacht bij mezelf...'* Tegelijk begint hij zich traag te rechten. Van de rode pumps glijden zijn blikken omhoog, langs de nylons van de gave meisjesbenen, over d'r knieën, haar dijen waar zijn ogen een wijl blijven hangen, de rand van haar rok die zo kort is dat hij even denkt haar kruis te zien. Hij slikt: *'...heu, bij mezelf dacht ik, heu, wat een mooie rok, heu tekst is dat daar, heu, ik dacht, heu wie zou daar...'* Omhoog gaan zijn blikken nu over het strak gespannen hemdje van de jonge vrouw... haar borsten... de hals die hem niet helemaal vreemd is... het gezicht. De herkenning! Hij staat nu pijlrecht, zijn zenuwen zijn even gespannen als z'n spieren. Hij is klaar om te vluchten of om te springen, zoals een dier dat in het nauw gedreven werd.

— *'U! Bent U het?! U? Maar wat doet U hier?'* Zijn stem slaat over als hij het uitroept.

— *'Dat zou ik u moeten vragen, mijnheer pastoor,'* zo antwoordt het meisje spontaan. Ze is evenzeer geschrokken als de pastoor, maar ze heeft inmiddels geleerd op alle smoesjes van mannen een gevat antwoord te bedenken. En dat Flotte een uitvlucht zoekt voor

z'n aanwezigheid, is haar wel duidelijk. Ze trekt de man — een reflex — binnen in haar kamer en vraagt om het hem gemakkelijk te maken. De pastoor kijkt rond zich en ziet dat er alleen maar een bed is om op te gaan zitten.

— *'Neen, dank u,'* antwoordt hij, *'ik kan niet lang blijven. Ik sta wel. Dank u. Hoh. Ik moet er nog even van bekomen. Was me dat schrikken. U? Dat had ik nooit verwacht.'* Hij kijkt naar het meisje en ziet geen schaamte op het gezicht van haar die niet lang geleden nog een kind was. Zij die tot voor kort z'n biechtelinge was, die hem al haar pekelsonden toevertrouwd heeft — want andere zonde kende het kind nog niet, toèn nog niet —, zij die hij tot voor enkele maanden (of waren het inmiddels al jaren geworden) wekelijks in z'n zondagsmis mocht zien zitten... Zij heeft nu een bloeiende hoerenpraktijk in de Slachthuisstraat. Neen, dat had hij nooit verwacht.

— *'Ach mijnheer pastoor,'* zegt het meisje, *'blijf toch maar even, nu u hier toch bent.'*

— *'Neen neen, het is gewoon toeval, God is mijn getuige, ik kom van hiernaast, van het Slachthuis. Ik ben er tussen haakjes gaan bemiddelen om Dolfje aan een job te helpen.'* Dat heeft hij inderdaad zojuist gedaan. Hij zegt dat van Dolfje alsof hij hoopt dat het alles kan verklaren.

— *'En?'* antwoordt het meisje.

— *'Hoe bedoelt u?'*

— *'En is dat gelukt met uw bemiddeling? Zal Dolfje daar aan 't werk geraken?'*

— *'Ja hoor,'* antwoordt Flotte naar waarheid. *'Ik ken Jan tamelijk goed. Kent u Jan? Jan van het slachthuis? Ja, ik weet niet wat hij daar juist doet, maar er wordt daar in elk geval naar hem geluisterd. Ja, dat zit wel goed voor Dolfje. Goeie man, die Jan.'* Voor het eerst ziet Flotte emotie op het gezicht van het meisje. Hij ziet haat in d'r ogen als hij over Jan spreekt en kan nauwelijks ver-



moeden wat daarvoor de reden zou kunnen zijn. Haat in d'r ogen en een vinger die hem wenkt. Het is een vreemde combinatie van signalen die het meisje uitzendt, een combinatie waaraan hij maar moeilijk kan weer-

staan. Gesteld dat hij dat al zou pogen, want Flotte heeft in vele jaren celibaat een ding wel geleerd: de enige manier om een bekoring kwijt te geraken is eraan toe te geven. Terwijl Flotte naar het bed stapt probeert het meisje vliegensvlug een antwoord te vinden op de

vraag die zich gelijk opwerpt: moet een hoer haar parochiepastoor iets minder aanrekenen, of juist iets meer?

(De slag der sporen van hormonen in het vlees is een feuilleton dat maandelijks in HVB vervolgd wordt. © Tekst Flor Vandekerckhove — tekeningen Annie Vanhee)